

Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Seramik Anasanat Dalı

**T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIğI İLKOKUL 4.SINIF GÖRSEL SANATLAR
DERS PROGRAMINA KİLDEN UYGULAMALARLA KATKILAR**

Nermin zelik

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2015

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI İLKOKUL 4.SINIF GÖRSEL SANATLAR DERS
PROGRAMINA KİLDEN UYGULAMALARLA KATKILAR

Nermin Özçelik

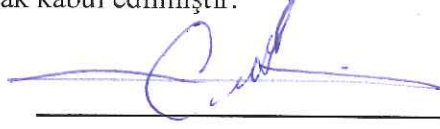
Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü
Seramik Anasanat Dalı

Yüksek Lisans Tezi

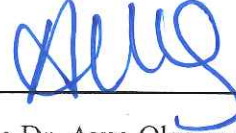
Ankara, 2015

KABUL VE ONAY

Nermin Özçelik tarafından hazırlanan “T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlkokul 4.Sınıf Görsel Sanatlar Ders Programına Kilden Uygulamalarla Katkılar “ başlıklı bu çalışma, 10 Haziran 2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

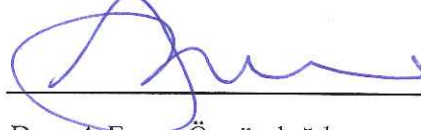
Prof.Dr.Candan Terviel (Danışman)

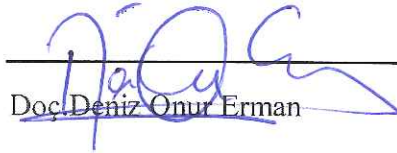
Doç.Dr. Ayşe Okvuran (Başkan)

Doç.T.Emre Feyzoğlu

Doç. A.Feyza Özgündoğdu

Doç. Deniz Onur Erman

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Prof. Dr. Türev Berki

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin ...1... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

10 Haziran 2015

[İmza]

Nermin Özçelik

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım sırasında bana desteğini hiç esirgemeyen başta danışmanım Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Candan Terwiel'e, eşim Hüseyin Özçelik'e, Sincan Korkut Ata İlkokulu Müdürü İsmail Kalay'a ve öğrencilerime teşekkür ederim.

ÖZET

Özçelik, Nermin, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı İlkokul 4.Sınıf Görsel Sanatlar Ders Programına Kilden Uygulamalarla Katkılar, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.

Bu araştırma tezi; MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının, Temel Eğitim Genel Müdürlüğünden alınan 24/09/2013 tarihli İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) müfredatına göre hazırlanan program doğrultusunda 4.sınıf öğrencilerine yöneliktir. Bu araştırmada, sanatsal yaratıcılık, görsel algıya katkı ve derslerdeki başarıyı desteklemek amacıyla önemli bir malzeme olarak görülmesi gereken kil ile, 4.sınıf öğrenci gurubuna yüzey ve form uygulamaları yaptırılarak kilin işlevselliği kanıtlanmaya ve alınan sonuçlarla da gösterilmeye çalışılmıştır. Sanat eğitiminin okul öncesinden başladığı düşünüldüğünde ilkokul düzeyinde sanat eğitimi araç gereçlerinin yeterince kullanılmadığı, eğitime katılmadığı halen gözlemlenmektedir.

Devlet okullarında üç boyutlu düşünme becerisini kazandırabilecek ve diğer derslerdeki bilgi ve becerileri pekiştirebilecek bir araç olarak seramik sanatının ana malzemesi olan kilin yaygın olarak kullanılabilmesi ve öğrencilerin (çoklu zeka) gelişiminde önemli bir araç olabileceği bu çalışmada vurgulanmıştır.

Anahtar Sözcükler

MEB Görsel Sanatlar 4.sınıf Müfredatı, Kil, Seramik, Sanat Eğitimi, Sanat

ABSTRACT

Özçelik, Nermin. Contributions With Clay Applications to Curriculum of Turkish Republic Ministry of National Education, Primary School, 4th Grade's Class Visual Art, Master of Fine Arts, Ankara, 2015.

This research thesis; aimed for 4th grade students has been in line with the program that is prepared accordingly to the curriculum, which is belong to the Ministry of National Education Head Council of Education and Morality's General Directorate of Basic Education, dated 24/09/2013, of the Primary Education Institutions (primary and secondary school) visual arts class (1-8 th grades)

In this research; the aim is to prove that significiancy of the clay's contributions to artistic creativity, vision perceptions and school success with result of student's surface and form applications. When it is considered; art education starts preschool ,it is observed art education materials are not enough used and joined to education at the level of primary school.

It is emphasized in this paper; clay which is main material of ceramic art , can be used commanly as a important tool to bringing skill of three dimension thinking and growing multiple intelligence of students in public schools.

Key Words

Turkish Republic Ministry of National Education Visual Arts 4th Grade's Curriculum, Clay, Ceramics, Art Education, Art

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
ÖNSÖZ	vi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ PROGRAMI	6
1.1. 4. Sınıf Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı.....	8
1.1.1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme	8
1.1.2. Kültürel Miras	9
1.1.3. Sanat Eleştirisi ve Estetik.....	10
1.2. Görsel Sanatlar Dersi Programının Değerlendirilmesi	10
BÖLÜM 2. KILDEN UYGULAMALARLA MEB 4.SINIF GÖRSEL SANATLAR MÜFREDATINA KATKILAR.....	12
2.1. Çalışma Programı	14
2.1.1. Çalışma Takvimi	16
2.2. Ağaç Konulu Desen Çalışmaları	27
2.2.1. Değerlendirme	35
2.3. Kil ile Yüzey Uygulamaları	35
2.3.1. Değerlendirme	58
2.4. Kil ile Form Uygulamaları	58
2.4.1. Değerlendirme	72
2.5. Sergi.....	72
SONUÇ	77

EKLER.....	82
Ek 1. Değerlendirme formları.....	82
Ek 2. Sergi Değerlendirme Formları ve Görüşler.....	84
Ek 3. T.C. Sincan Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilen veli görüşleri.....	90
KAYNAKÇA	93

ÖNSÖZ

1990'lı yılların sonuna kadar Güzel Sanatlar Fakültesi mezunlarının Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğretmen olarak atamaları yapılabilmekteydi. Güzel Sanatlar Fakültesi mezunları eğitim gördükleri alanlarda özellikle sanat eğitiminin geliştirilmesinde öncü rolü oynayabilecek iken bu meslek alanında yeni politikalarla mezunların öğretmenlik yapmaları imkanı kalmamıştır. Akademisyen sanatçı veya sanatçılarla iletişim kurup onların bilgi ve becerilerinden yararlanmak Eğitim Fakültesi mezunlarına büyük katkılar sağlayacaktır. Öğretmen olarak atandıklarında her şey onlardan beklenmekte ve almadıkları eğitim görmedikleri sanat atölyeleri onların bu alanda yetersizmiş gibi görülmelerine neden olmaktadır. Az sayıda bu alandan gelen öğretmenlerin çocuk gelişiminde (zihinsel ve bedensel) katkıları olabilmıştır. Eğitimdeki bu önemli açık bu araştırma ile sadece bir örnek grupla ve sanatın tek bir disiplini ile yapılan çalışmada farkı ortaya koyabilmektedir.

İlköğretimde geçen 14 yıllık deneyimin ardından, sanat araç ve yöntemleri ile ilköğretim programlarının buluşturulması gerekliliği önemli bir konu olarak tespit edilmiştir. Bu anlayışla ve öğrencilerin yapısı da dikkate alınarak, bu araştırmanın yapılması fikri 2014 yılında ilkokul 4.sınıf öğrencileri ile Görsel Sanatlar Dersi genel amaçları içinde yer alan üç boyutlu düşünebilme, uzay geometrisi, bir objeyi çok boyutlu görebilme, içinde yaşadığı kültürün farkındalığını geliştirmek ve diğer derslerdeki başarıyı ve ilgiyi artırmak amacıyla programlanmıştır. Bu bağlamda Korkut Ata ilkokulu özelinde 4-E sınıfından 10 kız 16 erkek öğrenci ile çalışma programlanmış, okul bünyesinde yer alan teknoloji tasarım sınıfında 3 Ekim 2014 tarihinde başlayıp 26 Aralık 2014 tarihinde 25 ders saati süresinde planlanan şekli ile tamamlanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin dönütlerinde olumlu sonuçlar alınmış, bu araştırmanın tüm sanat alanlarına da yaygınlaştırılabileceği düşünülmüştür.

GİRİŞ

İnsan kendisini ve içinde yaşadığı doğal ve kültürel çevreyi tanıma amacıyla birtakım faaliyetler içinde yer alır. Bunların en önemlisi eğitimidir. İnsanlığın yaşamını eğitim yoluyla geliştirdiği kabul edilen bir gerçektir. Bireylerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi ve becerileri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme olarak tanımlanan eğitim ilk olarak ailede başlar. Doğduğu andan itibaren toplumun en küçük birimi olan aile içinde, etkileşimle ilk eğitim başlar. İlkokul seviyesi ile devam eden bu eğitim dönemi, bireyin temel kişilik ve karakter özelliklerinin yapı taşlarını oluşturduğu bir dönem olup, üzerine önemle düşünülmesi gereken bir alandır.

Yaşam boyu süren bir süreç olarak kabul edilen eğitimde bireyin kendi yaşantısı temel olarak alınmaktadır. Kişilik yapısı içinde bulunduğu kültür tarafından belirlenen bireyin kazandığı edinimler, birikimler, değerler onu toplumun bir parçası ve değerlerini yeni kuşaklara aktaran bir kültür elçisi olarak tanımlar.

Önceden belirlenmiş esaslara göre insan davranışlarında belli gelişmeler sağlamayı hedefleyen, planlı etkinlikler süreci olan eğitim, toplumların sosyal ve ekonomik açıdan kalkınmasının gereksinimlerinden biri olarak kabul edilir. Her ulus ve toplum bu bağlamda planlamasını yapar. Geçmişten devraldığı mirası geleceğe taşımak, ulusunu sonsuza kadar var etmek çabasıyla eğitim faaliyetlerini sürdürür. Her alanda eğitimi sürekli bir etkinlik olarak gören ve bu yolla bilgiye sahip olan toplumlar avantajlı hale gelmiştir. Çağdaş eğitim anlayışında, bilgi aktarımı yanında beceri kazandırmayı, ilgi ve yetenekleri geliştirmeyi, topluma yapıcı, yaratıcı ve üretici kişiler kazandırmayı, bilim ve teknolojide, sanat ve kültür alanında yeni ürünler ortaya çıkaran toplumlara ulaşmayı amaç edinmektedir.

Bu faaliyetlerin en önemlilerinden birisi de “sanat eğitimi” dir. Sanat eğitimi ile birey psikolojik olarak rahatlar ve özgür yaratma olanağının tanınmasıyla kendini ifade edebilme, diğer bireylerle bunları paylaşma olanağını yakalar. Algılama yetisini kazanarak, içinde bulunduğu ortamdan gelen uyaranlardan görsel bilgi oluşturma sürecini tamamlar, imgelem gücünü geliştirir. Etrafında bulunan nesnelere inceleyip

hatırda kalanları resmederek uyaranları daha dikkatli inceleyerek görsel yeteneğini geliştirir. Bu nedenle eğitim sistemleri içerisinde sanat eğitimine ayrıca önem verilmelidir. Çünkü sanatın kazandırdıkları yaratıcılık yönlerini geliştirmek, düşünce aktarımı, çevre ile ilgili gözlemlerini, izlenimlerini, duygularını, düşüncelerini ifade edebilme özgürlüğünü kazandırmak, el becerileri, kültür birikimi insan için yaşamın her alanında kendini gösterecektir.

“Yarımı yüklenecek olan çocuklarımızı, eksiksiz ve tam yetiştirmek istiyorsak, rasyonel ve objektif düşüncenin gelişimini; duygunluğun, hayal gücünün ve kişisel dünyanın gelişimi ile dengelemek; ilimle sanatın temelinde yaratıcılık yattığına göre, her iki güçten de çocukları ve gençleri faydalandırmak zorundayız. Yükselmenin şartı iki kanatla uçmaktır”¹

Eğitimin sağlam temeller üzerine kurulmasında ve ileri yaşlardaki başarılarında okul öncesi eğitimin rolü bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Yüksek öğrenme potansiyeline sahip olunan okul öncesi dönemler de, Çocuğun; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihin ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin şekillendiği ve devamlı olarak değiştiği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Bu nedenle, çocuğun küçük yaşlarda sağlıklı bir ortamda, donanımlı bir eğitim programı ile gelişimini sürdürmesi önem kazanmaktadır.

Çocuklar, sanatla ilgili çalışmalarda yaratıcılıklarını sergileyebilirler. Bunun için, oluşturulacak sanat ortamlarının da, çocukların, kendine güvenen, bağımsız düşünebilen, alışılmış kalıpların ve kuralların dışına çıkabilen ve yeteneklerini sonuna kadar kullanabileceği ortam ve özgürlüğe sahip olması gerekmektedir. Böyle bir ortamda, elinde bulunanlardan amaçladığı yönde başka bir şey üretebilme, olaylar karşısında pratik çözüm yolları bulabilme yeteneği kazandırılabilir. Böylelikle kişisel edinimlerin yanında diğer derslerde de olumlu sonuçlar elde edilebilir.

“Çağdaş insanın temel sorunlarından biri, belki de en önemlisi başkaları tarafından iyi anlaşılmasıdır. Anlaşıldığını hisseden birey rahatlar, huzur duyar. Kendisini olduğu gibi

---

¹ Yetkin, Suut Kemal Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri, Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi

ortaya koyan birey kendilindenliğini ve yaratıcılığını kullanır. Ancak çağdaş dünyada kişinin iç ve dış engelleri kendilindenliğini ve yaratıcılığını engellemektedir”.²

Toplum tarafından anlaşılan, kendisini toplum içinde rahatlıkla ifade eden bireyler gelişim evrelerinde sıkça ve düzenli karşılaştıkları sanat ortamları ile barışık insanlar olarak toplum gelişmelerine olumlu katkılar sunacaklardır.

Kendisine sanatsal ilgi alanları erkenden açılmış, evinde, yuvasında, anaokulunda sanat eğitimini almaya başlamış olan küçük çocuk ilkokulda sınıflar ilerledikçe çevresindeki sanatsal olguları, tüm biçimlendirmeleri, yavaş yavaş değerlendirebilir, eleştirel tavrını alabilir, güzeli anlamaya ve onu aramaya başlar. Bugün gene yaygınca kullanılmaya başlayan “estetik kavramı “ eskisi gibi edilgen (pasif) değil katılımcı, söz sahibi, eleştirici ve aynı zamanda üretici, yapıcı, yaratıcı bireyler geliştirmeyi öngörmekte, onlara toplumsal sorumluluklar da yüklemektedir.”³

Eğitim müfredatı içinde yer alan Görsel Sanatlar Eğitimi olarak adlandırılan Sanat Eğitimi de bireylerin, toplumun ve insanlığın eğitimine sağladığı yararlarla vazgeçilmez bir olgudur. İnsanı hedef alan ve insanın mutluluğu için uygun nesiller yetiştirmeyi hedefler. Bireyin yetenek ve yaratıcı gücünün olgunlaştırılması çabası, ruhsal ve bedensel gelişimine katkı sağlaması sanat eğitiminin ne denli olduğunun kanıtlarıdır. İnsanların kim olduklarını, tarihlerini, etik değerler kazanmalarını, görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğreten sanat, evrensel değerler kazandıran toplumlar arasındaki sınırları ortadan kaldıran bir olgudur.

“Sanat eğitimi bugün bir zevk ve duygu eğitimi olmanın ve güzel biçimler yaratmayı amaçlamanın yanı sıra, daha çok yeni, özgün, atak, çağdaş düşünceler üretmeyi öngören bir yaratıcı etkinlikler süreci olarak görülmektedir. Bugün sanat eğitimi bilimsel ve ussal temellere oturmaktadır. Amaç kendine güvenli, bağımsız ve yeteneklerini sonuna değin kullanabilen, kendini yalnız bugüne değil, yarına da hazırlayabilen, kendisiyle birlikte çevresini de yönlendirebilen, çevreye, topluma saygı ve sorumluluk duyan coşkulu fakat dengeli, akıllı ve duyarlı çağdaş insanlar kazandırmaktır.”⁴

² Okvuran,Ayşe sayfa.188 c 27 sayı 1 Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi

³ San,İnci, Sanat Eğitimi,Ankara Üniversitesi,Eğitim Fakültesi Dergisi, sayfa 216

⁴ San,İnci, Sanat Eğitimi 1978 sayfa 178

Kendisiyle barışık, özgüveni olan, içinde yaşadığı kültürün birikimleri ile yoğrulan bireyler eğitim süreçleri boyunca ne kadar çok sanat etkinliği ile buluşturulursa başarıları da o derecede artacaktır.

“Sonuç olarak, sanat insan yaşamıyla bütünleştiğinde, insanların daha duyarlı olacağı, geniş boyutlu düşünebileceği, yaratıcı kişiliğe yatkın ve güzeli algılama yetilerinin gelişmiş olacağı söylenebilir. Öyleyse, çağdaş insanın yetişmesinde sanat eğitiminin önemli bir rolü olduğu kabul edilmelidir”.⁵

Dolayısıyla bu tez kapsamında ele alınan MEB Görsel sanatlar programı içinde yoğunlukla yer alması istenen kil uygulamaların yaptırılmasıyla, öncelikle var olan nesnelere evrende üç boyutlu yer aldığı, çevresinde dönüldüğünde her yüzeyin farklı elemanlar taşıdığı kavramı pekişecektir. Günümüzde bilgisayar teknolojisinde yapmaya alıştıkları üç boyut, kil kullanılarak sanaldan gerçeğe taşınabilecek yegane araçtır. Resmedilme aşamasında iki boyutlu görünen nesnelere kil ile çalışma sırasında hacim kazanmaya başlayacaktır. Kil uygulamalarının farkındalığı artırmada, estetik duyarlılığı uyandırmada, sabırlı olmayı öğrenmede, işbirliği bilinci kazanmada, bireysel güç kazanmada, çalışma ortamının düzenli ve temiz olmasıyla çevre duyarlılığının kazandırılmasında etkin rol oynayacağı ortaya çıkmaktadır.

Tez çalışmasına konu olan yaş gurubu ile yapılan çalışmalarda ortaya çıkan bireylerin geri dönütlerinde; kendilerine konu olarak verilen “ağaç” objesini çalışmaya başladıktan sonra “ormana bakıp ağacı görememek” söyleminden hareketle çevrelerinde yer alan nesnelere karşı daha dikkatle baktıklarını, gözlemledikleri şeylerin ilk defa farkına vardıklarını söylemişlerdir. Apaçık algı bilincinin gelişmesinde oldukça yararlı olduğu gözlemlenen ve etkisi kısa sürede hissedilen bu durum konunun eğitim sistemi içinde ne denli yararlar sağlayacağını ortaya çıkarmaktadır.

Sanat eğitiminin gerekliliği, çeşitliliği MEB politikalarında, programlarında yeterli görünmekle beraber, uygulamada istendik düzeyin çok gerisinde olduğu görülmektedir. Artan nüfus, gelir düzeyinin düşük olması ve daha pek çok etkenle açıklanabilecek gerekçelerle ülkemizde sanat eğitimi yeterince anlaşılıp uygulanacak seviyeye bir türlü

---

⁵ Çakır, İlhan Ayşe, Çağdaş İnsan ve Sanat Eğitimi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi 1998

ulaşmamaktadır. Başkent Ankara’da yapılan bu çalışmanın örneklerini oluşturan Sincan Korkut Ata İlkokulu’nda da durum farklı değildir. Bu araştırmaya başlanırken okulun öncelikle planlaması yapılmış ve çalışmanın yapılabilmesi için nelerin gerektiği tespit edilmiş ve uygulama ortamı bireysel çaba ile oluşturulmuştur. Ortamın hazır olmayışı, hazırlanan programın süresini uzatan etkenlerden birisi olmuştur. Seramik eğitim sürecinin gerektirdiği donanım ve teknolojinin olmayışı da bir eksiklik olarak görülmektedir. Bugün akıllı tahta ya da tablet alımının en önemli konu olarak öne süren yöneticilerin sanat eğitimi için gerekli alt yapının hazırlanmasında da aynı duyarlılığı göstermesi gerekmektedir Zira bir sanat atölyesinde kazanılacak becerilerin hiçbiri sanal ortamın sağlayacaklarından daha az değildir.

Ülkemizde zihin ve beden koordinasyonu ile ilgili sayılabilecek öğrenme becerilerini kazandırmanın en etkili ve kolay yolu sanatın çeşitli alanlarında çocukları eğitmek ve yönlendirmek olabilir. Resim sanatının araçları, heykel ve seramik sanatının araçları, dans, müzik, tiyatro gibi sanat alanlarının kazanımlarından farklılık gösterebilir. Sonuç olarak tümü eğitim için kullanılabilir yöntemleri içermektedir.

Çalışma yapılan derslik seramik çalışmalar için uygun olmadığı halde, grup çalışmasıyla uygun hale getirilmiş, bu aşamada planlama ve hazırlık yapmanın önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. MEB bağlı okullarda olmadığı halde özel öğretim kurumlarının ilgili bölümlerinde var olan bu tür çalışma alanları, dolayısıyla seramik çalışma sınıf ve donanımları ile görsel sanatların bireyin üzerinde sağladığı faydalarda daha avantajlı durumlara geçmektedir. Kendisini ve çevresini tanıyan, çevresinin farkında olan, duyarlılığı ve uyaranlara karşı algı düzeyi gelişmiş başarı potansiyeli yüksek bireyleri topluma kazandırmada daha verimli olmaktadır.

BÖLÜM 1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ PROGRAMI

Araştırmaya konu olan 4.sınıf Görsel Sanatlar Müfredatını ele alabilmek için ülkemizde uygulanan MEB uygulama programını incelemek yerinde olabilir. Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan bu program (1-8 sınıf) MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 29.11.2013 tarihli toplantısında görüşülüp kabul edilmiştir. Kabul edilen bu programa göre Görsel Sanatlar Eğitiminin birey üzerindeki olumlu etkileri ortaya konmuştur.

Görsel Sanatlar kavramı, bazen bir amaca yönelik olarak bazen de estetik kaygılar ile sanatsal düzenleme eleman ve tasarım ilkelerini dikkate alıp, hayal gücü, düşünce, yaratıcılık ve becerinin birleşmesi sonucu ortaya çıkan eserleri ifade eder. Bu eserler mimari yapı, resim, seramik, heykel, tekstil tasarımı, fotoğraf gibi sanat eserleridir.

Görsel sanatlar, bireyin yaşamında ve çevresindeki gereksinimlerindedir. Çünkü o, bireyin yaşadığı toplumda etrafında olup bitenlere karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği etkili araçlardan biridir. Görsel Sanatlar, insan bilincini yeniden düzenleyebilecek kazanımları sağlayan ve bu sayede duygusal gelişime katkıda bulunarak duygu birliği oluşturan; onun yaratıcılık ve üretkenlik yönünü açığa çıkartarak sanatsal gelişimini teşvik eden; farklı fikirler, ülkeler ve kültürlerle iletişim kurarak onlara saygı duymayı öğreten ve empati gibi değerleri kazandırarak toplumlar arasında köprü vazifesi gören; kültürel mirasa değer vermenin önemini kavratan; estetik değer yargılarının gelişimine katkı yapan; bireylerin görsel okuryazarlığı kazanması, eleştirel düşünmesi ve problem çözmesi için eğitsel süreci organize eden bir alandır. Ayrıca görsel sanatlar, insanlık tarihinin geçmişini bize aktarmakla birlikte kim olduğumuzu, tarihimizi, kültürümüzü ve dünyadaki yerimizi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Bu çalışmaya konu olan Milli Eğitim Bakanlığı 4. Sınıfların Görsel Sanatlar dersi ile ilgili olarak devlet tarafından kabul edilmiş olan müfredat aşağıda aynen aktarılmaktadır.

Bireyin görsel sanatlar eğitimi alması onun sadece bir sanatçı veya çok üstün yeteneklere sahip olmasını gerektirmez. Görsel sanatlar eğitimi bireyin kişisel yaşantısına katacağı olumlu edinimler, küresel anlamda ilişki içerisinde olduğumuz insanlar ve toplumlar açısından avantajlar sağladığından her düzeydeki yaş gurubundan bireyler için bir gereksinimdir.

Bu doğrultuda hazırlanan öğretim programının temel hedefleri de aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

- Görsel okuryazarlık, algı ve estetik bilincine sahip,
- Görsel sanatlar alanındaki temel kavram ve uygulamalar konusunda bilgi, beceri ve anlayışa sahip,
- Görsel sanatlar ile ilgili tartışmalara etkin olarak katılan ve bu tartışmaları değerlendiren,
- Görsel sanatların doğası ve kökenini inceleyen, değerini sorgulayan,
- Güncel kültür-sanat nesnelerini bilinçli olarak izleyen,
- Görsel sanatlara ait kültürel mirasın değerini anlayan ve onları koruyan,

(1) MEB Görsel Sanatlar Dersi Programı Genel Amaçları

- Görsel sanat çalışmalarında bilgi, malzeme, beceri, teknik ile teknolojiyi etkin ve güvenli bir şekilde kullanarak düşüncelerini ifade eden,
- Görsel sanatları diğer disiplinlerle ilişkilendiren,
- Sanat alanında etik davranış gösteren,
- Sanat alanıyla ilgili meslekleri tanıyan,
- Çevresini inceleyen, ondan esinlenen ve onu gelecek nesillere aktaran,
- Görsel sanatları öğrenmeye ve uygulamaya istekli bireyler yetiştirmektir.

Programda; görsel sanatların doğasında var olan kavramlar bilgisinin elde edilmesini, sanatçının ve sanat eserinin değerinin anlaşılmasını, yetenekli öğrencilerin keşfini, sanat eseri üzerinde tartışma yapılmasını, görsel sanatlara ait kültürel mirasın incelenmesini, onların değerinin fark edilmesini ve koruma bilinci kazandırılmasını, estetik değer

yargılarının geliştirilmesini, teknik ve becerinin bir araya getirilerek duygu ve düşüncelerin biçimlendirilmesini sağlayacak kazanımlara yer verilmiştir. Bu kazanımlarda ilkokul seviyesinde sanata dair bilgi ve uygulama çalışmaları genel olarak verilmiş, ortaokul seviyesinde ise öğrencilerin önceden edindikleri bilgi ve beceriler de dikkate alınarak; analiz yapabilen, yorumlayabilen ve değerlendirebilen bir yaklaşım göstermeleri ve özgün çalışmalar oluşturabilmeleri amaçlanmıştır. Ayrıca, Görsel Sanatlar dersi programının 1-4. sınıflarında genel olarak duygu ve düşüncelerin sanat yoluyla nasıl ifade edilebildiği, sanatın değerli olduğu, sanat eserlerinin süreç içerisindeki değişimi ve yapıldıkları yerlerin tanınması; Türk kültüründen ve farklı kültürlerden esinlenilerek yeni fikirler oluşturulması, bu fikirlerin uygulamaya yansıtılırken sanat malzemelerinin ve tekniklerinin kullanılması; oyun ve sorgulama yoluyla öğrenmenin gerçekleşmesi, yerel sanat ürünleri üzerindeki motiflerin incelenmesi, sanata karşı duyarlı olunması ve geçmiş dönemlerde yapılmış sanat eserlerinin günümüz sanatına etkisi üzerine yoğunlaşmıştır.

1.1. 4. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Dördüncü sınıf Görsel Sanatlar dersinde sanata karşı duyarlı olmayı sağlamanın yanı sıra sanat elemanları ve tasarım ilkeleri üzerinde durulur. Öğrencilerin kendi görsel sanat çalışmalarındaki düşüncelerini, bu düşüncelerini ortaya koyarken kullandığı materyalleri ve çalışmasının ana fikrini açıklamaları sağlanır.

Öğrencilerin geçmiş dönemlerde yapılmış olan sanat eserlerinin günümüz kültürüne etkisini incelemeleri üzerine yoğunlaşılır.

Bu program üç temel öğrenme alanı üzerine odaklanmıştır. Bu alanlar; Görsel İletişim ve Biçimlendirme, Kültürel Miras, Sanat Eleştirisi ve Estetik olarak belirlenmiştir.

1.1.1. Görsel İletişim ve Biçimlendirme

- Görsel sanat çalışmasını oluştururken biçimlendirme basamaklarını kullanır.
- Edindiği bilgi ve tecrübelerini görsel sanat çalışmasında gösterir.
- Görsel sanat çalışmasını oluştururken hayal gücünü kullanır.

- Deneyimlerini farklı fikirler, sanat formları ve kültürel temalarla ilişkilendirerek görsel sanat çalışması oluşturur.
- Görsel sanat çalışmasında kompozisyon birliğini oluşturmak için seçimler yapar.

Görsel sanat çalışmasında sanat elemanları ve tasarım ilkelerinden uygun olanların seçilmesi sağlanır.

- İki boyutlu yüzey üzerinde derinlik etkisi yaratır.

Oluşturulan biçimlerle derinlik etkisi sağlamak için üst üste yerleştirme, ölçüde değişiklik ve kompozisyonda yer değişikliği kullanılır.

- Gözleme dayalı çizimlerinde kontur çizgisini ve gölgeleme tekniklerini kullanır.

Kontur, tek çizgi olarak ele alınmalıdır.

- Farklı materyalleri kullanarak üç boyutlu çalışmalar yapar.

Müzelerdeki farklı kültürlere ait eserler incelendikten sonra öğrencilerde oluşan fikirler doğrultusunda (kil vb. malzemelerle) uygulamalar yaptırılır.

Ayrıca renk ve doku elemanlarını çalışmasında gösterir.

- Görsel sanat çalışmalarını oluştururken sanat elemanlarını ve tasarım ilkelerini kullanır.

Renk: Rengin türleri, açık, koyu, yoğun

Doku: Gerçek, yapay

Değer (valör): Bir rengin şiddeti, derecelendirme ve gölgelendirme

Çeşitlilik: Bir veya birden fazla sanat elemanının ilgi yaratmak için bir arada kullanılması

1.1.2. Kültürel Miras

- Sanatçı ve zanaatkârın rollerini tanımlar.

- Türk kültürüne ve diğer kültürlere ait sanat eserleri ve mimari yapıların belirgin özelliklerini karşılaştırır.
- Farklı kültürlerde yapılmış sanat eserlerinin genel özelliklerini karşılaştırır.

Türk kültürü başta olmak üzere Avrupa, Asya, Afrika vb. kültürlere ait sanat eserlerinden örnekler incelenir.

- Müzedeki farklı kültürlere ait sanat eserlerindeki ortak özellikleri belirler.

Müze, sanat galerisi, sanatçı atölyesi, öğrenme yeri vb. yerlere planlı ziyaretler yapılır. Bu imkânların bulunmadığı yerlerde tıpkıbasımlardan, belgesellerden, vb. materyallerden yararlanır.

- Görsel sanat alanındaki meslekleri tanır.

Fotoğraf sanatçısı, heykeltıraş, ressam, mimar, illüstratör, tasarımcı gibi meslekleri inceler.

1.1.3. Sanat Eleştirisi ve Estetik

- Soyut, gerçekçi ve figüratif sanat eserleri arasındaki farkı bilir.
- Bir sanat eserini seçmesindeki tercih sebebini açıklar.
- Estetik tercihlerin kişilere göre değiştiğini fark eder.

Farklı üsluplarda yapılmış sanat eseri örnekleri öğrencilere seçtirilir. Öğrencilerin seçtikleri o eseri niçin tercih ettiklerini açıklamaları sağlanır.

- Görsel sanat alanındaki etik kurallara uyar.

1.2. GÖRSEL SANATLAR DERSİ PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yeni geliştirilen bu programda ders materyallerinden olan ders kitaplarındaki görsel unsurların zenginleştirilerek daha renkli hale getirilmesi öğretmen öğrenci ve veli üzerinde olumlu etkiler bırakmıştır. Bu göstergeler konsantrasyonu artırmakla beraber peşinden başarıyı getirmiştir. Program hiçbir risk ve boşluk içermediği halde estetik bilince sahip, bilgi-beceri ve anlayışa sahip değerlerini sorgulayabilen, güncel sanatı

bilen, sanat alanında etik davranış gösteren nesiller yetiştirmeyi hedefleyen ayrıntılı olana, tüm sanat disiplinlerine kucak açan ve bir meslek bilinci oluşturmaya yönelik tüm detayları içeren müfredat programı haftada 40 dakika süren, atölyesiz, araç-gereçsiz ve uzman sanatçı eğiticiden yoksun bir ortamda ne yazık ki gerçeklikten uzak sadece kağıt ve birkaç renkli kalemle öteye gidemeyen sonuçla ülkemizde gerçekleşmektedir. Eğitim her çocuğun eşit hakkıdır. Özel okullarda sağlanan farklılıklar devletin kurumları için geçerli değildir.

Yaklaşık olarak görev yaptığım 2000 yılından bu yana MEB müfredat programları içinde giderek artması ve yoğunlaşması gereken sanat eğitimi faaliyetlerinin artmadığı hatta azaldığı gözlemlenmiştir. Büyük konsantrasyon ve zaman dilimine gerek duyulan sanat eğitimi için bu olanaklar sağlanmadıkça, derinlemesine faydalarının ne olduğu, somut kazanımlarının öğrenci üzerinde ne gibi yararlar sağlayacağı mümkün görünmemektedir. Özel okullarda sanat eğitimi ve faaliyetleri için kurulan mekanlarda (atölye) çocuklar tarafından üretilen çalışmalar aynı zamanda okul içinde birçok yerde sergilenmek suretiyle daha renkli ortamlar oluşturulmakta, öğrencilerin estetik beğeni düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir. Bu kültürle yetişen çocuklardaki seçicilikle diğerleri arasında farklılıklar oluşmaktadır. Birebir bu çalışmalarla sürekli karşılaşan öğrencilerde aynı zamanda görsel algıda farkındalık duygusu da yaratılmış olmaktadır.

BÖLÜM 2. KILDEN UYGULAMALARLA MEB 4.SINIF GÖRSEL SANATLAR MÜFREDATINA KATKILAR

Ülkemizin koşulları ve olanaksızlıklar yeterli sanat eğitimi alamayan öğrenciler için umutsuzluk olarak görülmemelidir. Her okul ve her eğitmeni taşıdığı mesleki sorumluluk ve bilinçle noksan olduğu görülen alanlarda etkili ve başarılı çalışmalara fırsat yaratabilirler. Bu araştırma da bir yöntem ve çalışma programı önermekle doğrudan devletten yardım almaksızın da sanat eğitimi yaptırabilme üzerine bir çaba olarak görülebilir.

Bireyin yaşadığı çevresinde ve yaşamında var olan gereksinimlerden olan görsel sanatlar, o'nun toplumda var olan olaylara karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği etkili araçlardan biridir. İçinde yaşadığı, üyesi olduğu toplumun kültürü, yaşam biçimi, coğrafyasından kaynaklanan yaşam şartlarının şekillendirdiği etnografik birikimleri, tarihi bireyi etkiler. Edindiği bilgi ve tecrübelerini hayal gücünü kullanarak, şekil ve formlara dönüştürür. Kendinden önce var olan, kültürünün izlerini taşıyan, coğrafyasını yansıtan sanat eserlerinin farkına varır ve böylece müze kültürünü yakından tanır. Çevresinde gördüğü mirasın ve çağdaş eserlerin kültürünün vazgeçilmez parçaları olduğunu farkına varır. Görsel sanatlar eğitimi ile büyük küçük kas koordinasyonunun, el-göz koordinasyonunun gelişimine, renk, şekil, boyut, dokunma, sınıflama, sayma, korunum, eşleştirme, uzun-kısa, büyük-küçük, yumuşak-sert, problem çözmeye yönelik becerilerin gelişimini desteklemek, görsel algı, dil gelişimini desteklemek, paylaşma, işbirliği, plan, sözel iletişim kurma, kendi duygularını fark edebilme ve ifade edebilme, özgüven gibi unsurları destekleyici aşamalarda gelişmeler sağlanır. Sanat ile birey; içinde bulunduğu kültürel ortamı ve çevresini yakından tanıyarak tarihine, etnografik yapısına, mirasına sahip çıkmayı öğrenir ve birey olmayı başarır.

Tüm bu edinimler, bireyin içinde yaşadığı toplumu küresel dünyada bir yere koyar ve tanınırlığını artırır.

Görsel sanatlar eğitimi ile birçok yararı görülen bu programların, fiziki alt yapıları tamamlanarak milli eğitimimiz içinde yer alması sayısız faydalar sağlayacaktır. Köklü

bir seramik kültürüne sahip olan ülkemizde seramik derslerinin olmazsa olmazlar içinde olması gerekmektedir.

“Çağcıl bir anlayışla hazırlanacak bir sanat eğitimi programında, öngörülen yaş gurubu için sözel yöntemden çok, uygulamaya dönük bir planlama daha yararlı olabilir. Uygulama dendiğinde de araç, program kadar önem taşır. Sayısız araçların içinde oldukça geniş sınırları olan seramik dalının ana malzemesi olan “kil” in yeri ne olmalıdır?”⁶

Bireylerin çocukluk dönemlerinde oyun aracı olarak kullandıkları ve aşına oldukları çamur (kil) kolay edinilebilme, bilindik malzeme oluşu, kolay şekil alabilmesi v.b. nedenlerden dolayı sanat eğitiminde etkili bir malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır.

“Tüm bu özellikler doğrultusunda amaç, okul öncesi sanat eğitiminde bir teknik ve bir malzeme olarak kilin üzerinde durmak ve bunun çocukların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerine ne gibi etkilerinin, katkılarının olduğunu, olabildiğini saptamaktır. Çocuğun kendi seçimi, iradesi dışında kendisini saran çevrenin, onun rahatça algıladığı, benimsediği ve sevdiği bir hale gelmesinde sanat eğitimi bir araç olarak kullanılmalı ve kilden en geniş biçimde yararlanma yoluna gidilmelidir. Kil ile yaptırılacak çalışmalarda, çocuğu tanıma ve çocuğun dünyayı nasıl tanıdığı daha somut olarak ortaya çıkabilir. Resim ya da diğer oyun araçlarından daha fazla anlatımı içeren kil uygulamalarla, çocuk daima anımsayacağı bir ürününde sahibi olmaktadır. Çocuğun yaşadığı çevreyi kavramasında, yaratıcılığın geliştirilmesinde sanat eğitiminin işlevi de bu yolla ve bu amaçta kendini gösterecektir”.⁷

Kilin kullanımı ile çocuklarda birçok olumlu noktalar ortaya çıkmaktadır. Dokunulabilirliği ve kolaylıkla yoğurulabilmesi ile öncelikle insan bedenindeki statik enerjiyi alması en önemli etkilerinden birisidir. Bu durum onun bir terapi aracı olarak kullanılabilmesini gösterir. Çocuk bu yolla sakinleşir, hırçınlığını üzerinden atabilir. Ülkemizde resim dersleri ile yıllarca belli konularda yapılan çalışmalarla (23 Nisan resmi, geçit töreni resmi, oynayan çocuklar vs.) sanat eğitimi ile kazandırılmaya çalışılan üç boyutlu dünyayı kavrayabilme yetisi sınırlı kalmıştır. Kağıt üzerinde kalan

⁶ Terwiel ;Candan,Okul Öncesi Sanat Eğitiminde Bir Malzeme Olarak “Kil in Yeri sayfa.3,Ankara, 1999.

⁷ Terwiel,Candan age sayfa 4

iki boyutun ötesine gidemeyen ve biçimlendirmeden önce renklendirme ile yapılan çalışmalarla istenilen düzeylere erişmekte yetersiz kalınmıştır. Kil ile yapılan üç boyutlu çalışmalarla kendisini içinde bulacağı ve çevresinde dolaşacağı bir dünyayı hayal etmek çocuğun gelişmesinde ve çevresini tanimasında çok etkili olacaktır. Çünkü bizleri çevreleyen bir dünyada yaşıyoruz ve ondan birçok uyarandan etkileniyoruz.

2.1. ÇALIŞMA PROGRAMI

Kilden uygulamalarla MEB ilkokul 4.sınıf görsel sanatlar müfredatına katkılar araştırılırken bu çalışmanın çeşitli bölümleri kapsadığı ve çalışma ile ilgili planlama ve programın oluşturulmasında dikkat edilmesi gereken konuların neler olduğu öncelikle tespit edilmiştir. Çalışmadaki en önemli konu, okul programında böyle bir uygulama olanağının olmayışı ve bu konuda yeni bir bakış açısının gerekliliği düşüncesidir. Çalışma programı oluşturulurken:

1. İdari yönden izinlerin alınması
2. Uygulama için mekan oluşturulması
3. Çocukların konu hakkında bilgilendirilmesi
4. Ders programlarına uygun olarak uygulamanın planlanması
5. Uygulamanın yaptırılması, sergilemeye hazır hale getirilmesi
6. Sonuçların öğrencilerle, okul yönetimi ile paylaşılması gibi çok yönlü süreçlerle gerçekleştirilmiştir.

Görsel sanatlar eğitimi ile gözlemlenen başarı düzeyindeki artışlar ve öğrencilerdeki pozitif kazanımlar, kil ile uygulamalar yoluyla yararlar sağlamak, bu tezin hazırlanması için öncü düşünce olmuştur. Böylelikle çalışma için hedef kitle olarak seçilen 4.sınıf öğrencileri ile ilk buluşmada, doğadan ve insan eli ile yapılmış nesnelere bahsedilerek dikkatlice çevrelerini incelediklerinde bunları ne denli görüp görmedikleri konuşuldu. Okulumuzda drama ile ilgili bir öğretmenin olmayışı bu konuları öğrencilerle tartışıp, aktarmada sadece sınıf öğretmenin anlatımıyla yetinerek yapılabildiği . Yaşadığımız çevreyi, okulumuzu, evimizi gözlemlediğimizde bizlere yararlı birçok nesnenin olduğunu ve onları bizim biçimlendirdiğimiz anlatıldı. Bize özgü biçimi olan, rengi olan kullandığımız bu nesnelere sanatçı, tasarımcı, üreticiler tarafından yapıldığı ve bizim

Kilden uygulama çalışmalarına geçmeden önce öğrencilere tema olarak tanıdık ve bildikleri ağaç konusu verilmiştir. Kağıt üzerine çizilen iki boyut çizimleri üç boyut seramik formlara dönüştürdüklerinde karşılaştıkları zorlukların onları yıldırması, azimle çalışarak, kendilerini zorlayarak ayağa kaldırdıkları formların gerçekte nasıl durdukları anlatılmaya, öğretilmeye çalışılmıştır. Üç boyuta geçiş, üç boyutlu görebilme yetilerini kazanmaları onları çevresine daha duyarlı bakan bireyler haline getirmiştir.

2.1.1. Çalışma Takvimi

3 Ekim 2014 Cuma: Doğal çevre ve doğada yaşayan canlılar üzerine konuşuldu. Çevremizde doğal ya da insan eliyle yapılan nesnelere üzerinde konuşulmuştur. Bir sonraki ders için, çevrelerinde bulunan bu nesnelere incelenerek hazırlıklı olmaları istenmiştir.

8 Ekim 2014 Çarşamba: Görsel Sanatlar Dersinde ağaç ve ağaçta yaşayan canlıların kara kalem çizimi yaptırılmıştır. Kendilerine ait resim defterlerine özgürce çizimler yapmaları sağlanmıştır.

14 Ekim 2014 Salı: Daha önce çizilen resimler kurşun ve renkli kalemler kullanarak tekrar yaptırılmıştır.

30 Ekim 2014 Perşembe: Tüm renkler kullanılarak ağaç çizimleri tekrar yaptırılmıştır.

7 Kasım 2014 Cuma: Seramik hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Geçmişten günümüze uzanan tarihsel süreç içinde zengin bir sanat birikimine sahip olan ülkemizin seramik alanında geçirdiği evreler kısaca anlatılmıştır. Slayt gösterisiyle seramik kapacak, okul öncesi çocuklarının yaptığı yüzey çalışmaları gösterilmiştir. Öğrencilere sorular sorulmuştur. Seramik hakkında çevrelerinde ne tür örnekler olabileceği anlatılmıştır. Onların bunlara örnekler vermesi istenmiştir. Çocuklar bu bilgilerden sonra evlerinde kullanılan seramikleri örnek göstermişlerdir. Evlerinde bulunan seramikleri incelemeleri istenmiştir.

14 Kasım 2014 Cuma: Okulumuzda boş olan teknoloji tasarım dersliği çalışmaları yapabilmemiz için kullanıma hazır hale getirilmiştir. Masalara naylon örtüler serilmiş, bantlanmıştır. Çalışma için dersliğe; kova (öğrencilerin ellerini yıkamaları için), küçük

su kapları, sünger, şekillendirme aletleri, merdane, bıçak, cetvel, eldiven, kağıt havlu, poşet torbalar getirilmiştir.

19 Kasım 2014 Çarşamba: Seramik tekniği konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Hazır halde temin edilen seramik kili ile ilk temas sağlanmıştır. Bu aşamada bazı öğrenciler çamurdan hoşlanırken bazıları ise bundan hoşlanmamışlardır. Her öğrenci eline aldığı bir tutam çamurla bir takım biçimler yapmaya çalışmışlardır. Oyun hamuru gibi kolay şekillendireceklerini sandıkları kili böylece tanımışlardır. Çalışma bitiminde her öğrenci çalışma alanını temizleyerek derslikten ayrılmıştır.

26 Kasım 2014 Çarşamba: Çalışmaya katılacak öğrenciler 14 kişilik 2 guruba ayrılmış ve ilk grup 11:20 – 12:00 2.grup 12:10 – 12:50 arasında çalışmaya katılmıştır. Guruplara ilk olarak 15x15 cm ölçüsünde plaka açılması gösterilmiştir. Daha sonra onlardan bunu yapmaları istenmiştir. İstenen ölçülerde hazırlanan plakalar hava almayacak şekilde naylonla örtülmüştür. Atölye temizliği yapılmıştır.

Resim 1. Hazır alınan plastik Kil ile ilk plaka hazırlama çalışması

Resim 2. Öğrencilere atölye ortamına uygun giyinmeleri söylenmiştir. Böylece eski tişört ya da önlüklerle çalışılmıştır. Gerçek bir seramik atölyesinde tek tip önlük olabilir.

Resim 3. Plaka açma çalışmaları tüm öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

3 Aralık 2014 Çarşamba: Her öğrencinin daha önce yaptıkları ağaç resimlerinin fotokopileri çekilerek hazırlanmış oldukları kil plakalar üzerine konularak biçim üzerinden giderek plakaya izinin çıkması sağlanmıştır. Kağıt üzerinden bastırarak kil yüzeye çıkan ağaç resimleri çocukları heyecanlandırmış ve bu durum hoşlarına gitmiştir. Daha önceden hazırlanan kırmızı kil ve beyaz kil ile istedikleri alanı fırça yardımı ile boyamaları istenmiştir. Bu da çocukların hoşuna gitmiş ve keyifle boyamaları yapmışlardır. Plakanın gri rengi, kırmızı ve beyaz kil ile 3 rengi kullanarak çalışmayı bitirmişlerdir. Üstlerini kapatmışlardır.

Bu çalışmalar sırasında kil plakalarının nemli olmasının şekillendirme olanağı açısından önemli olduğu, kapalı saklanmadıklarında hava ile temas ettiklerinde nemini kaybetmesi ile kuruyacağı anlatılmıştır. Böylece fen derslerinde öğrenilen hava – su – donma – kaynama – buharlaşma gibi temel konuların pekişmesine de yardımcı olmuştur.

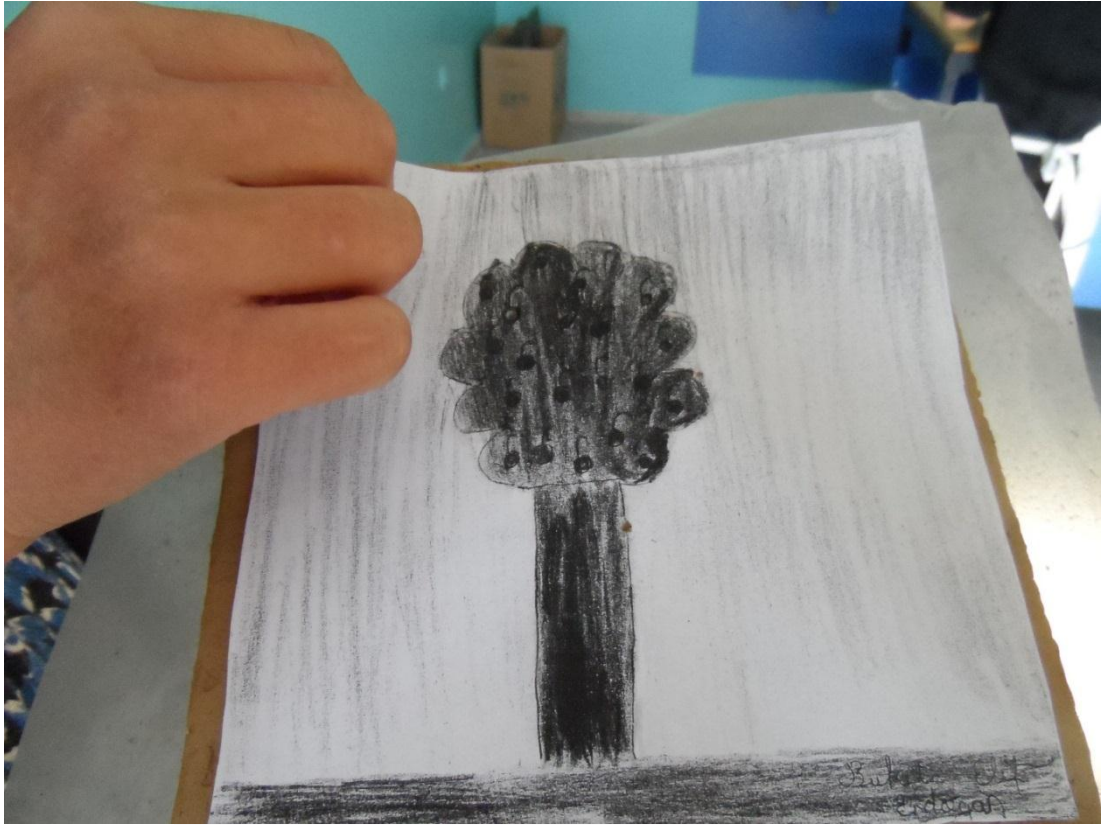
Resim 4. Hazırlanmış 15x15 cm ölçülerindeki kil plakalara ucu sivri çubuklarla desenin üzerinden geçilerek iz bırakma yöntemi ile transferi sağlanmıştır.

Resim 5. Çizimlerin plakalara transferi

Resim 6. Çizimlerin iğneleme yöntemi ile plakaya aktarımı

Resim 7. Çizimlerin plakaya aktarım öncesi hazırlığı

Resim 8. Ağaç çizimlerinin plakaya kopyalama yöntemi ile taşınması işlemi

Resim 9. Plakaya aktarılan çizimlerin fırça ve renkli astar kullanılarak renklendirilmesi

Resim 10. Kendi hazırladıkları kilden yüzey üzerine astar boyalarla renklendirme çalışması

Resim 11. Boyama işlemi sonucu

Resim 12. Plakalara desenlerin aktarımı ve boyama işlemleri atölye çalışması

5 Aralık 2014 Cuma: Çalışmalara devam edilmiştir. Eksik olanlar, çalışmaya katılmayanlar işlerini tamamlamışlardır. Kurutma işlemine geçilmiştir.

10 Aralık 2014 Çarşamba: Her bir öğrenci bir önceki çalışmada kullandığı çizimlerini bu sefer başka bir 15x15 cm ölçüsünde ve 1,5 cm kalınlığındaki kil plaka üzerine alçak (kazıyarak) ya da yüksek (kil ilave ederek) rölyef yaparak uygulanmıştır. Bu uygulama ile çocuklar bir önceki yüzeysel çalışmadan farklı olarak üç boyuta giden aşamayı keşfetmişlerdir. Çalışma üzerine farklı aletlerle izler yaparak doğal objeleri yakından tanıma olanağı bulmuşlardır.

Resim 13. Hazırlanmış plakalara kabartma(yüksek rölyef) uygulamaları

12Aralık 2014 Cuma: Alçak yüksek rölyef çalışmalarına devam edilmiştir . Eksikler tamamlanmıştır. Atölye temizliği yapılmıştır.

17 Aralık 2014 Çarşamba: Son rötuşları yapılmış ve kurutmaya alınmıştır.

19 Aralık 2014 Cuma: Çalışmaların 3.aşamasında ise seçilen ağaç formunun 3 boyutlu olarak yapılacağı planlanmıştır. İlk olarak çocukların pek çoğu 2.aşamada yaptıkları rölyef biçimini tekrar yapıp etrafından keserek ayağa kaldırmışlardır. Bilinçli olarak

müdahale edilmeyen bu aşamada ayağa kaldırdıkları formları yandan bakıldığında biçimin bütününe algılatmadığının, böylece 2 boyuttan öteye gidilmediğinin farkına varmaları sağlanmıştır. Boşlukta yer alan her formun etrafında dönüldüğünde her açıdan, biçimden izler taşıdığı algısı verilmek amaçlanmıştır. BU AŞAMA ÇOCUKLAR İÇİN ATÖLYE SÜRECİNİN EN ETKİLEYİCİ ANLARINI OLUŞTURMUŞTUR.

Resim 14. Form uygulaması

Resim 15. Form uygulaması

Resim 16. Berhan Gazi Üstündağ'ın Form uygulaması

24 Aralık 2014 Çarşamba: Çalışmaların son rötuşları yapılmış ve kurutmaya alınmıştır. Kurutmanın öneminden bahsedilmiştir. Fırınlama öncesi çalışmalardaki nemin tamamen yok olmasının önemi anlatılmıştır.

Resim 17. Kuruma esnasında plakalar, ağaç formları.

26 Aralık 2014 Cuma: Derslik, çalışmalar yapıldıktan sonra öğrencilerle birlikte temizlenmiştir. Birlikte çalışılan ve sonrası birlikte yapılan temizlikle öğrencilerin grup çalışması pekiştirmeleri sağlanmıştır. Mekan temizliği, düzenli çalışma alışkanlığının kazandırılması hedefler arasında yer almıştır.

Resim 18. Eller kovalarda yıkandıktan sonra muslukta yıkanmaya gidilmiştir.

15 Ocak 2015 Perşembe: Kurutması yapılan çalışmalar kırılmayacak şekilde paketlenmiş, fırınlanması yapılmak üzere Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümüne getirilmiştir. Fırınlara yüklenmiş. 950 C derecede fırınlanması yapılmıştır. Fırınlama ve sırlama ileri derecede kontrol gerektirdiğinden öğrenciler bu aşamalarda yer almamıştır. Bu durum kendilerine açıklanmıştır.

17 Ocak 2015 Cumartesi: Öğretmen tarafından bisküvi (ilk pişirim) pişirimi yapılan çalışmalar şeffaf sırla sırlanmış ve 1040 C derecede sırlı pişirimi yapılmıştır.

2.2. AĞAÇ KONULU DESEN ÇALIŞMALARI

Korkut Ata İlkokulu 4.E sınıfı 26 öğrencisi ile desen çalışmaya başlamadan önce; doğa, doğada yaşayan canlılar, doğal çevre konuları işlenmiştir. Doğadan objeler seçilmiştir. Orman ve içindeki canlıların çevremizde yaşayan canlılardan çok daha fazla olduğu bilgisi verilmiştir. Ağaç ve üzerinde yaşayan canlılar konu olarak seçilmiştir. Renk bilgisi verilmiştir. Gözlemleri sonucu zihinde yer bulan ağacın resim kağıdına çizimi yapılmıştır. Ağaç resimleri önce bir rengin tonlamalarıyla çizilmiştir. Sonra üç renk kullanılarak aynı resim tekrar çizilmiştir. Renk kullanımı serbest bırakılarak üçüncü bir resim çizmeleri istenmiştir. Tüm bu çalışmalar MEB görsel sanatlar dersi müfredatında yer alan ders saati sınırları içinde yapılmıştır. (haftada 40 dakika)

Resim 19. Öğrenciler sınıfta desen çalışmalarını yaparken

Resim 20. Sınıfta desen çalışmaları

Resim 21. Emirhan Pekbak'ın tek renk ve tüm renklerin kullanıldığı desen çalışması

Resim 22. Melis Aydoğdu' nun tek renk, üç renk ve tüm renklerin kullanıldığı desen çalışması

ÖRNEKLER:

Örnek 1. Emirhan Pekbak

Örnek 2. Tuğçe Yiğit

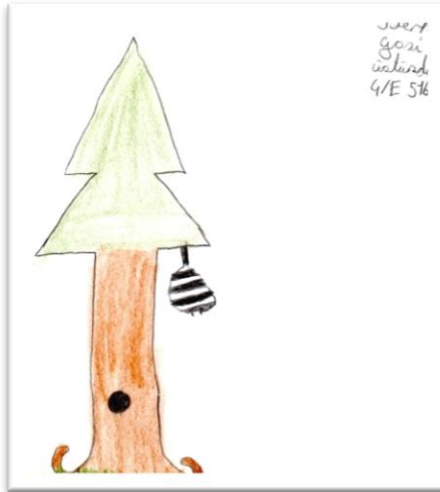

Örnek 3. Erva Sıla Çevik

Örnek 4. Buket Elif Erdoğan

Örnek 5. Berhan Gazi Üstündağ

Örnek 6. Yusuf Arda Çavuşlu

Örnek 7. Nisa Çelik

Örnek 8. Muhammed Erkol

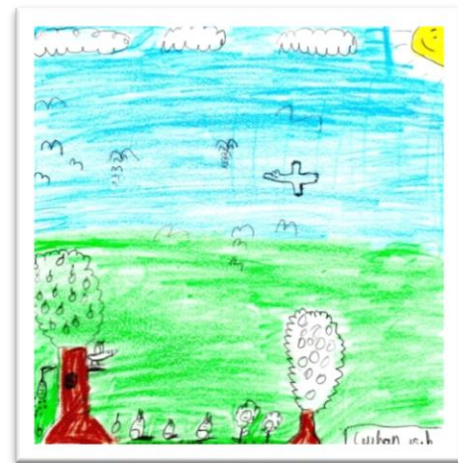
Örnek 9. Arda Yılmaz

Örnek 10. Güven Balcı

Örnek 11. Vildan Zeynep Yeşil

Örnek 12. Ceyhan Işık

Örnek 13. Yusuf Kaçmaz

Örnek 14. Çağatay Selvi

Örnek 15. İrem Ünal

Örnek 16. Emin Keleş

Örnek 17. Büşra Keşekler

Örnek 18. Kadir Fırat

Örnek 19. Ömer Yüksel

Örnek 20. Hüseyin Akdoğan

Örnek 21. Aydın Erkol

Örnek 22. Rabia Dağdelen

Örnek 23. Melis Aydoğdu

Örnek 24. Mert Samet Yılmaz

Örnek 25. Kaan Yılmaz

Örnek 26. Onurcan Öztürk

2.2.1. Değerlendirme

Yapılan çalışmalar sonucu farklı bakış açıları ortaya çıkmış, hayal gücünü geliştirici olumlu kazanımlar gözlemlenmiştir.

MEB programında yer alan 40 dakikalık ders süresi yetersiz gelmiş, konsantrasyon açısından olumsuzluk yaratmıştır. Bu olumsuzluk yaratıcı süreçte uygulama dersleri için bu sürenin yetersiz olduğu sonucunu doğurmuştur. Ağaç resimlerini çizim aşamasında öğrencilerin birbirlerini kopya ettiği gözlemlenmiştir.

Bunun nedenleri üzerinde düşünülmüş ve arkadaşlarının çizimlerini kendi yaptıklarından daha çok beğendikleri için çoğunlukla bu yola gittikleri görülmüştür.

2.3. KİL İLE YÜZEY UYGULAMALARI

Yüzeysel çalışmaya geçmeden önce projeksiyon makinesi ile öğrencilere seramik ve sanatı hakkında bilgiler verilmiştir. Uygulamanın yapılacağı sınıf ortamı hazır hale getirilmiştir. Kil ile tanışılmıştır. Kilin yaygın olarak kullanılan aktivite malzemesi olan oyun hamuruna benzemediği, kullanımı sırasında kontrolünün zor olacağı anlatılmıştır. Uygulama yapacakları yüzeyi önce kendilerinin hazırlaması istenmiştir. Kalınlık konusunda önceden bilgi verilmesi ve gösterilmesine rağmen farklı kalınlıkta açılan kil plakaların ince olanlarının çabuk kırılıp zarar gördüğü gözlemlenmiştir.

2.3.a. Plaka Üzerine Renk Uygulamaları

Bu gözlemler sonucunda, tekrar hazırlanan kil plakalar üzerine desen çalışmaları transferi yapılmıştır. Seramik alanında astar diye tanımlanan ve kilin sulandırılması ile elde edilen kimyasal olarak zararsız bir renklendirme aracı bu çalışmada tercih edilmiştir. Kilin kırmızı beyaz gibi pişme rengine dayalı özelliği renklendirme için seçilmiştir. Fırça ile sulandırılmış kırmızı kil, sıvı döküm çamuru kullanılarak fırça ile renklendirme yapılmıştır. Kurumaya alınmıştır.

Resim 23. Kürdan ile çizildikten sonra astar boyama ile renklendirilen plakalar.

Resim 24. Sulandırılmış farklı renkli kil (astar) ile renklendirme yapan öğrenciler.

Öğrenciler kendilerine gösterilen örnek çamur açma yönteminden sonra hazırladıkları birer top çamuru merdane kullanarak masa üzerinde yaklaşık 1 cm kalınlığındaki plakalara dönüştürmüşlerdir. Çok fazla düzenli olmadığı halde bu işlem hoşlarına gitmiştir. Bu plakaları kare ya da dikdörtgen yüzeylere dönüştürüp üzerlerine sivri uçlu çubuklarla ağaç desenlerini çizip, astarlama yöntemi ile desenlerini fırçalar yardımı ile yüzeye aktarmışlardır. Aşağıda yer alan Resim 26-37 bu çalışmalara örnektir.

Resim 25. Melis Aydoğdu, Ağaç, 13x13cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 26. Ceyhan Işık, Ağaç, 13x10, kazıma ve astar boyama

Resim 27. İrem Ünal, Ağaç, Güneş, Çiçek, 13x10cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 28. Sıla Çevik, Elma Ağacı, 13x11cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 29. Kaan Yılmaz, Ağaç, Kuş, Ağacı sulayan çocuk, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

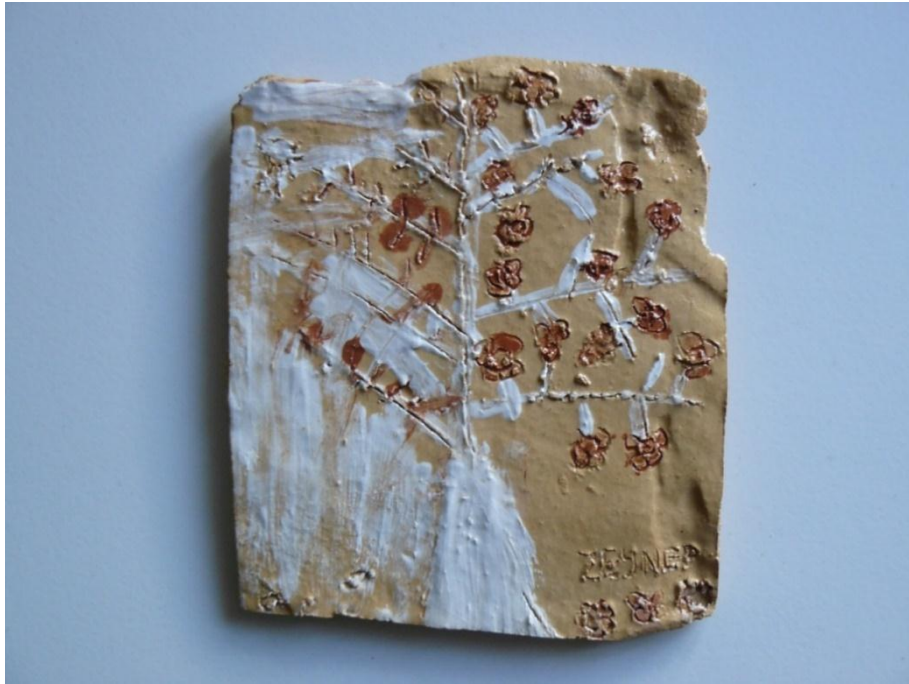
Resim 30. Muhammed Erkol, Ayı ve Ağaç, 13x11cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 31. Nisa Çelik, Kiraz Ağacı, Arı Kovanı ve Güneş, 12x11cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 32. Nazlı Can, Elma Ağacı, Kuşlar ve Çiçekler, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 33. Zeynep Yeşil, Sonbahar ve İlkbahar Ağaç, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 34. Arda Yılmaz, Güneş, Ağaç ve Salıncak, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 35. Rabia Dağdelen, Güneş, Ağaç ve Kelebekler, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

Resim 36. Buket Elif Erdoğan, Elma Ağacı, 13x12cm plaka üzerine kazıma ve astar boyama tekniği ile yüzey çalışması

2.3.b. Hazır Plaka Üzerine Rölyef Çalışmaları

Yüzey çalışmasının ikinci bölümünde ise daha önceden hazırlanmış 15x15 cm ölçülerindeki 15 mm kalınlığındaki kil plakalara önce fotokopi ile çoğaltılan ağaç resimleri çizilmiş daha sonra çamur ekleyerek yüksek, çamuru kazıyarak alçak rölyef çalışması yaptırılmıştır. Biten işler kurutmaya alınmıştır.

Ağaç rölyefi üzerindeki meyveler basit bir kalem ya da çubukla bastırılarak gerçekleştirilmiştir. Yaprak ayrıntıları kürdanla çizilerek yapılmıştır.

Resim 37. Fotokopi ile çoğaltılan ağaç resimleri hazır plaka üzerine çizilirken (1)

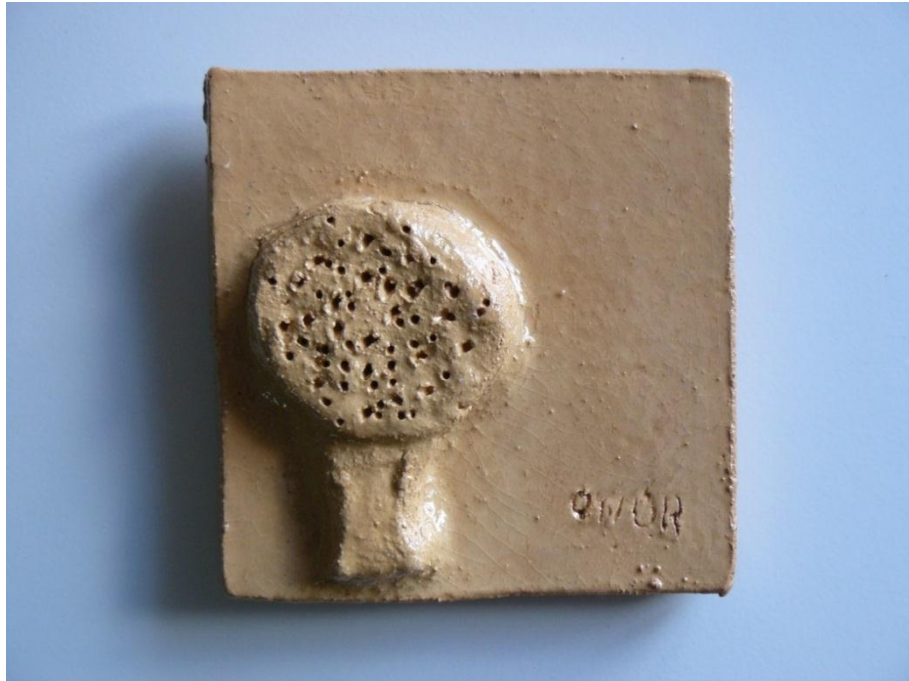
Resim 38. Fotokopi ile çoğaltılan ağaç resimleri hazır plaka üzerine çizilirken (2)

Resim 39. Hazır plaka üzerine rölyef çalışmalarını yaparken.

Resim 40. Emin Keleş, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 41. Onurcan Öztürk,, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 42. Emirhan Pekbak,, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 43. Büşra Kesekler, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 44. Ömer Yüksel, Ağaç ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 45. Nisa Çelik, Ağaç-yapraklar ve güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 46. Resim 47 Melis Aydoğdu, Ağaç ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 47. Mert Yılmaz, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 48. Muhammet Erkol, Ağaç ve Ayı, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 49. Kaan Yılmaz, Ağaç ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 50. Arda Yılmaz, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 51. Yusuf Kaçmaz, Ağaç ve Arı Kovanı, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 52. Ceyhan ışık, Ağaç - Kuşlar ve Bulutlar, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 53. Çağatay Selvi, Ağaç ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 54. Hüseyin Akdoğan, Ağaç-dağlar ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 55. Tuğçe Yiğit, Ağaç ve Çiçek, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

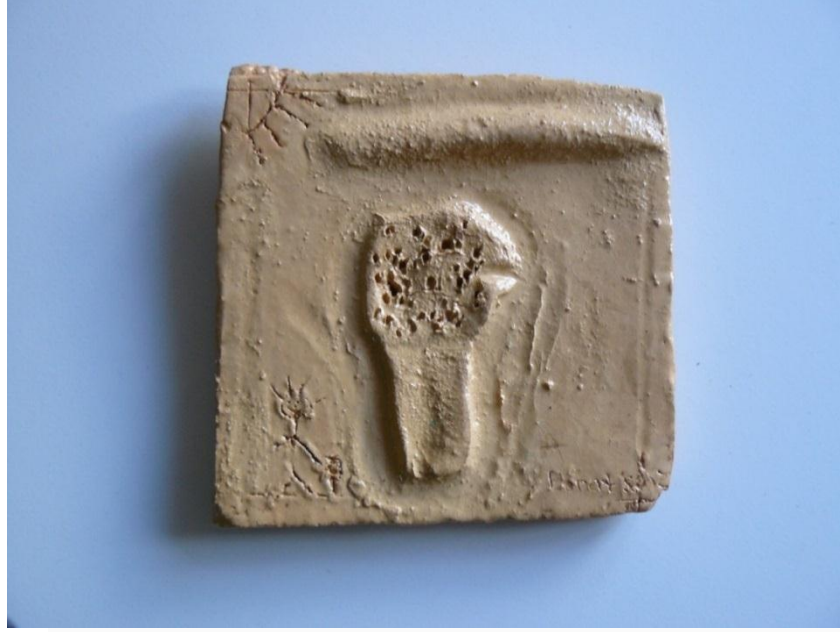
Resim 56. Rabia Dağdelen, Ağaç ve kelebek, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 57. Sıla Çevik, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 58. İrem Ünal, Ağaç-kovuk ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 59. Berat Köse, Ağaç ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 60. Kadir Fırat, Ağaçlar, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 61. Zeynep Yeşil, Ağaç (ilkbahar-sonbaharda) , 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 62. Yusuf Arda Çavuşlu, Ağaç, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 63. Berhan Üstündağ, Çam Ağacı ve Güneş, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 64. Yusuf Kaçmaz, Ağaç ve Kuşlar, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 65. Nazlı Can, Ağaç-Güneş-çiçek ve Kuşlar, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

Resim 66. Güven Balcı, Yılbaşı Ağacı ve süsleri, 15x15 cm hazır plaka üzerine kil ekleyerek ve çizerek yapılan yüzey çalışması

2.3.1. Değerlendirme

Çalışmanın planlanan sürede gerçekleştirilebilmesi ve pratik nedenlerden dolayı, daha önceden hazırlanmış 15x15 cm ölçüsünde ve 15 mm kalınlığındaki kil plakalar öğrencilere dağıtılmış ve üzerine çizdikleri ağaç desenlerini aktarabilmeleri için yüksek rölyef çalışmasının nasıl yapılacağı konusunda örnek çalışma gösterilmiştir. Bu örnek çalışmada plaka üzerine kil yapıştirilerek nasıl yüksek rölyef yapabilecekleri gösterilmiştir. Kazıma yapılarak yüzeyde boşluklar, çamur ekleyerek yüzeyde 1-2 cm yükseltilebilir yapılabilecekleri anlatılmıştır. Daha sonra, çalışmaya başlayan öğrenciler oyun hamuru benzeri etki alacaklarını hissettikleri kilin ellerine bulaşması vücut ısısıyla ellerde çabuk kuruması ilk etapta mutsuzluk yaratmıştır.

Bu tecrübe sonucu, durumu kontrol etmeyi başaranlar yavaş yavaş keyif almaya başlamıştır. Bu yaş gurubu çocukların ortak özelliği olan çabuk bitirmek, sonuca kısa zamanda ulaşmak istemeleri ilk etapta olumsuz görünse de konuya hakim olmaları sonucu öz güven kazanımını pekiştirmiştir.

Çalışmanın yapıldığı fiziki mekanın ölçülerinin uygun olmayışı, çalışma gurubunu zorunlu olarak ikiye bölünmesine neden olmuştur. Ancak gurupların birbirinden kopmaması için birbirini takip eden zamanlarda çalışmaları sağlanmıştır. Burada amaç sadece kendi yaptıkları ve deneyimledikleri çalışmayla sınırlı kalmayıp, birbirlerinin çalışmaları hakkında da bilgi ve görüş edinmelerini sağlamak yönünde olmuştur.

2.4. KİL İLE FORM UYGULAMALARI

Form nedir? Üç boyut nedir? Üzerine konuşulmuş, örnekler vermeleri istenmiştir. Yakın çevrelerinden örnekler vermişlerdir.(masa, sandalye, dolap, TV, vb.).Yüzeyde yaptıkları ağaç desenini iki boyutlu olarak ayağa kaldırmaya çalışmışlardır. Bunda başarılı olamayınca örnekleri verilen nesnelerin etrafında dönülerek çalışılması gerektiği anlatılmıştır. Bunu yapınca, konu onlar için daha ilgi çekici hale gelmiştir. Bundan çok keyif almışlardır.

Resim 67. Tuğçe Yiğit, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 68. Mert Yılmaz, Ağaç, 9x6 cm, form uygulaması

Resim 69. Güven Balcı, Ağaç, 11x7 cm, form uygulaması

Resim 70. Çağatay Selvi, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 71. Zeynep Yeşil, Ağaç, 9x7 cm, form uygulaması

Resim 72. Nisa Çelik, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 73. Arda Berat Köse, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 74. Kaan Yılmaz, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 75. Hüseyin Akdoğan, Ağaç, 6x4 cm, form uygulaması

Resim 76. Melis Aydoğdu, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 77. Ceyhan Işık, Ağaç, 7x5 cm, form uygulaması

Resim 78. Arda Yılmaz, Ağaç, 9x7 cm, form uygulaması

Resim 79. Sıla Çevik, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 80. Ömer Yüksel, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 81. Berhan G. Üstündağ, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 82. İrem Ünal , Ağaç, 6x5 cm, form uygulaması

Resim 83. Yusuf A.Çavuşlu, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 84. Emirhan Pekbak, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 85. Muhammet Erkol Ağaç, 9x4 cm, form uygulaması

Resim 86. Kadir Fırat, Ağaç, 9x5 cm, form uygulaması

Resim 87. B. Elif Erdoğan, Ağaç, 7x5 cm, form uygulaması

Resim 88. Büşra Kesekler, Ağaç, 11x8 cm, form uygulaması

Resim 89. Onurcan Öztürk, Ağaç, 8x4 cm, form uygulaması

Resim 90. Rabia Dağdelen, Ağaç, 9x4 cm, form uygulaması

Resim 91. Emin Keleş, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

Resim 92. Nazlı Can, Ağaç, 8x5 cm, form uygulaması

2.4.1. Değerlendirme

Okul öncesinden başlayarak uygulamalar yaptırılabilir bir malzeme olan kille ne kadar erken tanışılırsa, o kadar güçlü bir ifade aracına dönüşebilir. Okul öncesi ve sonrasında çoğunlukla kağıt ve boyalarla kazanılmış beceriler çocuklarda iki boyutta çalışmalar yapılmasında daha etken iken, kil ile yapılan etkinliklerde üç boyut ve teknik beceriler öğretilerek daha etkin ifade aracı olması sağlanabilir. Bunun için zaman ve tecrübe gereklidir. Resim yapmak çocuk için okul öncesinden başlayan bir etkinlik iken, kil onlar için yeni ve tanıdık olmayan özellikte bir malzemedir. Kağıt üzerine ezberlenmiş düşünce ve çizimlerin aktarılması sıkça deneyebildikleri bir yöntem olarak onlar için kolay ve zengindir. Aynı deneyimi üç boyutlu bir nesneye dönüştürme becerisi kazanmada kil ile kolayca yapabilecekleri bilgi ve becerisi okul öncesinden kazandırılmış çocuklarla karşılaştırılabilseydi önemli farklarda gösterebilirdi. Milli Eğitim Bakanlığı ve genel olarak eğitim politikalarında sanat eğitimi çeşitliliğinin olmayışı bir kez daha bu sonucun ortaya çıkmasını sağlamıştır.

2.5. SERGİ

Korkut Ata İlkokulu Öğretmeni Nermin Özçelik'in koordinatörlüğünde 4 E sınıfı öğrencileri ile gerçekleştirilen seramik form ve yüzey çalışmaları sergi açılışı, 2 Haziran 2015 tarihinde, Hacettepe Üniversitesi Seramik Bölüm Başkanı Prof. Dr. Candan Terviel ve Korkut Ata İlkokulu Müdürü İsmail Kalay 'ın açılış konuşmaları ile yapılmıştır. Ayrıca Yrd. Doç. Hüseyin Özçelik, Korkut Ata İlkokulu Öğretmenleri 4 E sınıfı öğrenci velileri ve öğrencilerde açılıшта hazır bulunmuşlardır.

Resim 93. Sergi Afışı

Resim 94. Okul Girişinde Sergi afışı

Resim 95. Sergi hazırlığı

Resim 96. Sergi hazırlığı

Resim 97. Çalışmalar düzenlenirken

Resim 98. Ağaç deseni çizimleri

Resim 99. Düzenleme Resim

Resim 100. Formları düzenleme

Resim 101. Düzenleme Resim

Resim 102. Düzenleme

Resim 103. Düzenleme Resim

Resim 104. Düzenleme

Resim 105. 4E sınıfı Resim

Resim 106. Açış konuşmaları

Resim 107. Sergiye gelen sınıflar

Resim 108. Sergiden

Resim 109. Sergi gezilirken

Resim 110. Sergi gezilirken

Resim 111. 4E öğrenci ve velileri

Resim 112. Sergiden

Resim 113. Sergiden

Resim 114. Sergi gezilirken

SONUÇ

Toplumların, geleceklerini hazırlamak üzere bireyleri için, planladıkları yapılanmalar arasında yer alan eğitimde, küreselleşen dünyada onların teknoloji üreten, gelişmişliklerine olumlu katkılar sunacak plan ve programları yaptıkları görülür. Toplumlar geleceğe hazır, kendine güvenen, değerlerinin farkında olan bu bireylerle zenginleşirler. Mutlu, başarılı, çevresiyle barışık, insanına değer veren güçlü bir kişilik oluşturmak için çağdaş eğitimin tüm gereklerini yerine getirirler.

Zengin bir kültür mirası ve onurlu bir tarih geçmişine sahip ülkemizde ise bilim ve sanatın paralel olarak birbirlerini destekleme, birlikte hareket ederek toplumunu çağdaş düzeylere ulaştırmada çokta başarılı olduğu söylenemez. Eğitimde başarıyı artırıcı etkisi apaçık ortada olmasına rağmen sınırlı programlarla yürütülen sanat eğitimleri tam da amacına ulaşmada fazla etkili olamamaktadır. Bilim kadar toplumların gelişmesinde etkili olmasına rağmen milli eğitim sistemimizde görsel sanatlar programı ders saatleri o kadar yetersizdir ki değil kapsamlı ve yaratıcı uygulamalar yaptırmak öğrenciyi derse istenilir düzeyde hazırlamaya bile yetmemektedir. Oysa sanat eğitimi öğrencinin bıkip usanmadan ve zamanı unutup kendisini tamamıyla verebileceği sanat alanları ile zevkle buluşmak isteyeceği ders niteliğinde geçebilecek özelliklere sahiptir. Milli eğitime bağlı özel okullarda önemi çoktan anlaşılan sanat eğitimi programları, öğrencilerde çevreye, kültürel mirasa sahip, kimliğinin farkına varmada daha avantajlı nesiller yetiştirmede etkili olduğu gözlemlenmektedir. Projeler kapsamında yıl içinde yaptırılan çalışmalar yılsonu sergileri ile velilere sunulmakta, çocuğun özgüven duygusu ve özgürce gözlemleri sonucu kendini ifade edebilme yetilerini kazandırmaktadır.

İlk ve orta öğretimde sanat eğitimindeki faaliyetler çeşitlendirilerek çoğaltılmalı, sürekliliği sağlanmalıdır. Gerekli alt yapılar kurularak eldeki olanakların verimli bir şekilde kullanılması sağlanmalıdır. Özellikle eğitimde birçok getirisi olan seramik faaliyetleri için gerekli altyapılar kurulmalıdır.

Geçmişten günümüze örneklerinin çokça görüldüğü, zengin bir mirasa sahip olduğumuz seramik ülkemiz milli eğitim sistemi içinde sanat eğitimini zenginleştirecek biçimde

yerini almalıdır. Fiziksel yapısı gereği dokunarak rahatlatıcı özelliği de taşıyan kil, bireyde nesnelere şekillendirilmede, onları yakından tanımada avantajlar sağlayacaktır.

Bu çalışmaların öğrenmenin % 70'inin gerçekleştiği 7 yaşına kadar programlarda yer alması, ana sınıfından itibaren başlaması daha faydalı olacaktır. Okul öncesinden başlayarak, sanat eğitimi programı içinde, kil uygulama programlarının yer alması yaşamı oyuna dayalı çocukta, yaratıcılığın gelişmesine ve imgelem dünyasından somut nesnelere dönüşmesinin yardımcı önemli bir araç olarak görülmelidir.

Ülkemizin gelişen akademik dünyasında Güzel Sanatlar Fakültelerinin çoğalması ile birlikte eğitici problemi de büyük ölçüde giderilmiş olacaktır. Deneyimli sanat eğitimi almış bu kadrolarla, içinde yaşadığımız tarih ve kültür zengini ülkemizde kendine güvenen, birey olma yolunda yol kat etmiş, sosyal yönü kuvvetli, iletişim kurma becerisi yüksek bir nesil yetişmiş olacaktır.

Sosyalleşme, kişilik gelişimi ve yaratıcılığa yönelik yararları ile kille eğitim vasıtasıyla; disiplinli, yardımlaşan, paylaşan, çevresine duyarlı, kişisel temizlik yetisi kazanan, sabırlı, bağımsız düşünebilen, gözlem yapan, alet kullanabilen, geçmiş ve geleceği ile sağlıklı bağlar kuran bireyler yetiştirmede yararlar gözlenebilecektir.

Sincan Korkut Ata İlkokulu özelinde yapılan yüzeysel ve form uygulamalarıyla seramik eğitimi sağlanan 26 öğrenci çalışma öncesi ve sonrası "ilk defa" karşılaştıkları ama dünyalarında her zaman var olan, yakından bildikleri çamur (kil) ile farklı boyutları ile yüz yüze gelmiştir. Tanımlamasından çevresindeki örneklerine kadar program dahilinde kendilerine anlatılan seramik ve ürünleri ilgilerini çekmiş, yan yana buldukları halde temas ettikleri kilden yapılan nesnelere dünyalarını zenginleştirmiştir. Farkına varma, algı, duyarlılık, nesnelere yakından tanıma diğer ders materyalleri ile ilişkilerde olumlu sonuçlar doğurmuştur. En önemli kazanımlardan birisi de kendi iç dünyalarının yansımaları olan çalışmalarına; sahip olma, koruma, başkalarına anlatma hazzını onlara vermesidir.

Seksen beş günlük zaman sürecinde aralıklarla 16 günü kapsayan bu çalışma ile öğrencilerden istenen geri dönüşler alınmış, her birine anket uygulanarak, öncesi ve sonrası seramik hakkında neler bilip bilmedikleri, çalışmanın hangi aşamalarından zevk aldıkları, kendilerine ne tür katkıları olduğu sorulmuştur. Geri dönüşlerle sağlanan,

kendine güven, birlikte çalışma hazzı, keyif alma, rahatlama gibi çalışmanın yararları konusunda pek çok ipucu vermiştir.

Çalışmanın kurutulması, korunması ve temizlik gibi sorumluluklar çocukta kişisel bakım becerileri geliştirmesini desteklemiştir. Yapılan uygulamada verilen konu genel müfredat programında yer alan sosyal bilgiler dersinde işlenen konularla bağdaştırılarak, Anadolu Medeniyetleri Müzesine yapılan kültürel gezi sırasında karşılaştıkları nesnelere tarihsel birikimlerin farkına varmasında yararlı olmuştur. Üç boyutlu nesneyi oluşturmada kazandığı üç boyutlu algılama yetisi diğer derslerde bahse konu olan nesnelere daha kolay algılanmasında yararları olmuştur. Kazandığı renk bilgisi, boyut kavramı, zihninde canlandığı nesnelere tanımlamada yararlar sağlamıştır. Sabretmeyi ve emek vermeden yapılan işlerin sonucunu yaşayarak öğrenmeyi, Ayrıca paylaşmayı, yardımlaşmayı, takdir etmeyi öğrenmiş. Arkadaşlık ilişkileri, birlikte çalışma olanağı sağlayan bu ortamda daha da pekişmiş, sosyalleşme gözlenmiştir.

Kil ile uygulama çalışmaları sırasında kas gelişimi olumlu etkilenmiş, Küçük motor gelişiminde el-göz-kas koordinasyonu sağlanmasına faydalı olmuştur. Daha önce hiç görmediğimiz şeyleri gördük demeleri, çevremize baktığımızda şimdi daha dikkatliyiz demeleri, çevremizi kuşattığı halde farkına varmadığımız nesnelere kavramada, çalışırken rahatlıyoruz demeleri, birlikte çalışmak bir şeyler üretiyoruz bu bizi keyiflendiriyor demeleri sayısız kazanımlar içerisinde önemli noktalar.

Bu araştırma eldeki olanaklar ve gerçekleştirilmesindeki zorluklar aşıldığında bu öğrenci grubunda kalıcı ve olumlu izler bırakması nedeniyle az bir sayı olması ya da tek bir öğrencimizde bile olumlu yönde farklılık kazandırması yönü ile anlamlı ve başarılı bir sonuca ulaşıldığını gösterebilmektedir. Onlarla bir bütün olarak bir atölye var etmek, 16 iş günü seramik programı ile ve özleyerek, isteyerek bir şeyler yapabilmek gelecek için de umut ve motivasyon nedeni olmuştur.

Çalışmanın son aşaması olarak, okul ortamında boş bir sınıf sergi alanına dönüştürülmüştür. Mevcut masalar üzerine örtüler serilerek çalışmaların konacağı bir platform oluşturulmuştur. Çalışmanın başında konu olarak seçilen Ağaç formunun çizimleri duvarlara asılmıştır. Sergileme, sunum yapma gibi değerlerin de ne derece

önemli olduğu anlatılmıştır. Öğrencilerin toplu olarak yer aldığı bir fotoğraf kullanılarak ve her bir öğrencinin isminin yer aldığı afiş hazırlanmıştır. Okul girişi ve sergi alanının kapısına asılan afiş öğrencileri heyecanlandırmıştır. Sergi fikri ile birlikte yapılan bir etkinliğin başkalarına sunulması, görüş ve düşüncelerinin merak edilmesi de ayrı bir heyecan sağlamıştır. Ailelerin, okul yönetimi ve öğretmenlerin açılışına katıldığı sergi kaynaşma, sosyalleşme, paylaşma, iletişim kurma ve geleceğe umutla bakabilme konularında önemli katkılar sağlanmıştır. Her bir öğrenci işinin başında durarak işini anlatmıştır. Bu eylem onlara özgüven konusunda çok getiriler sağlamıştır. Kendini ifade edebildi, kendinden başka kimsenin söyleyemeyeceği işine ait özgün söylemleri başkalarına aktarmıştır. Sergi için böyle özel bir günün organize edilmesi de ona toplum içinde var olan özel günler konusunda ipuçları vermiştir. Açılışa, aynı zamanda okulun sabah grubundan 2 sınıf, öğleden sonra grubundan 10 sınıfın öğrencileri de öğretmenlerinin eşliğinde katılmışlardır. Açılışa katılan bazı öğretmen, veli ve öğrenciler duygularını belirten yazılarını da bir köşede kurulan platformdaki deftere yazmışlardır. Bununla ilgili yazılar ekte ayrıca sunulmuştur.

Böylelikle; yapılan çalışma ile sağlanan faydalardan biriside sergileme ile çocuğun yaptığı, ona ait olanın başkaları ile paylaşımı özgüven konusunda büyük getiri sağlamıştır. Yaptığı bir şeyin değer görmesi, başkaları tarafından izlenmesi kişiliğin gelişiminde artı değerler sağlamıştır, sağlayacaktır. Yaptığı bir şeyin sonucunda izlenecek olması da aynı zamanda çocuğa yaptığı işlerde daha dikkatli olması, kontrasyonunu yüksek tutması, işine sahip çıkması, düzenli ve tertipli olması da birçok yararlar arasında sayılacaktır. Ailelerin sergi izlemeye gelişleri de onların eğitimin içine çekilerek çocuklarının yaptıklarını izlemesi ve onlara sahip çıkması da önemli getirilerdendir. Sergilemede çocuklarına ait olanları izlemeye gelişleri de genel anlamda sergi salonları ve müzelerde var olanlar hakkında da ipuçları verme konusunda izler taşımaktadır. Toplumun olan, ona ait olan, kültürünün parçası olan gibi kazanımları sağlayan bu değerler geleceğe de taşınırken sahiplenilmiş ve korunmuş olacaktır. Görerek, takip ederek, izleyerek, uygulayarak gibi topluma yerleşecek bu kazanımlar da toplum kültürünün gelişimine büyük faydalar sağlayacaktır.

Toplumlarını küreselleşen dünyada önemli yerlerde görmek, mutlu ve başarılı bireyleri ile teknolojiye egemen olmaya çalışmak, moral değerleri yüksek çevresi ile barışık

nesiller yetiştirmek her ulusun birincil planıdır. Zengin tarih ve kültür birikimine sahip ülkemizi gelişmiş toplumlar arasında görmek ve umutlu yarınlara, başarılı gençlere sahip olmak geleceğimizin en önemli teminatıdır.

EKLER

Ek 1. Değerlendirme formları

Korkut Ata İlkokulu özelinde kilden uygulamalar yaptırılan 26 öğrenciye çalışma öncesi kil, seramik ve ürünleri hakkında bilgilendirme yapılmış, çevresinde bu ürünlerden hangilerinin varlığının farkında olup olmadıkları konusunda sorular sorulmuş, örnekler verilmiştir. Kendilerine 7 adet anket sorusu sorulmuş, cevapları alınmıştır. ‘Daha önce seramik hakkında bilginiz var mıydı?’ sorusuna 21 öğrenci hayır cevabını vermiş, 1 öğrenci ‘Vardı, ben çok yaptım.’, 1 öğrenci ‘Ben sadece çamur olduğunu zannediyordum.’, 1 öğrenci ‘Aslında biliyordum. Televizyonda görmüştüm, çok heveslenmişim ve öğretmenimiz yaptırdı çok sevindim.’, 1 öğrenci ‘Birazcık bilгим vardı.’, 1 öğrenci ‘Kırılgan ve hassas olduğunu biliyordum.’ cevabını vermiştir. ‘Bildiğiniz seramik obje örnekleri nelerdir?’ sorusuna çoğunlukla ‘Vazo, testi, çömlek, tabak, fincan, bardak, kalemlik, sürahi, kolye, seramik süs, suluk’ örnekleri vermişlerdir. ‘Çalışmadan keyif aldınız mı?’ sorusuna 25 öğrenci evet, 1 öğrenci hayır demiştir. ‘Çalışmanın size katkıları oldu mu?’ sorusuna ‘Hayal gücüm güçlendi, özgüvenim arttı, el becerim gelişti’ cevaplarını vermişlerdir. ‘Çalışmanın hangi aşamaları sizi mutlu etti?’ sorusuna ‘Her aşaması, arkadaşım ile birlikte çalışmak, vıcık vıcık oynamak, çizim yapmak, üç boyutlu şekil vermek, zor aşamaları, kendimize hediye yapmamız, kazıma-ekleme çalışması’ cevaplarını vermişlerdir. ‘Seramiğin ana malzemesi nedir?’ sorusuna 24 kişi kil, 2 kişi çamur cevabını vermiştir. ‘Çevremizdeki yer alan kil/seramik eşyalar nelerdir?’ sorusuna ise 25 öğrenci 2. Soruya verdiği cevabı vermiş, sadece 1 öğrenci ‘Anadolu Medeniyetleri müzesinde gördüğüm çanak-çömleklerdir.’ demiştir.

Yukarıda genel özeti yer alan Değerlendirme Formu ekte sunulmuştur.

SİNCAN KORKUT ATA İLKOKULU 4-E SINIFI ÖĞRENCİLERİ İLE YAPILAN
SERAMİK ÇALIŞMASI

DEĞERLENDİRME FORMU

ADI :

SOYADI :

Daha önce seramik hakkında bilginiz var mıydı ?	
Bildiğiniz seramik obje örnekleri nelerdir?	
Çalışmadan keyif aldınız mı ?	
Çalışmanın size katkıları oldu mu?	
Çalışmanın hangi aşamaları sizi mutlu etti ?	
Seramiğin ana malzemesi nedir?	
Çevremizde yer alan kil/seramik eşyalar nelerdir ?	

Ek 2. Sergi Değerlendirme Formları ve Görüşler

Korkut Ata İlkokulu Öğretmeni Nermin Özçelik'in koordinatörlüğünde 4 E sınıfı öğrencileri ile gerçekleştirilen seramik form ve yüzey çalışmaları sergi açılışı, 2 Haziran 2015 tarihinde , Hacettepe Üniversitesi Seramik Bölüm Başkanı Prof Dr.Candan Terviel ve Korkut Ata İlkokulu Müdürü İsmail Kalay 'ın açılış konuşmaları ile yapılmıştır. Ayrıca Yrd.Doç.Hüseyin Özçelik, Korkut Ata İlkokulu Öğretmenleri, 4 E sınıfı öğrenci velileri ve öğrencilerde açılıшта hazır bulunmuşlardır .

Etkinliğimizi izlemeye gelen Öğretmen, öğrenci ve veliler ; okulda yapılan bu çalışmanın kazanımlarının çok etkili olduğunu, okul havasına bunun yansımalarının görüldüğü konusunda hem fikir olmuşlardır. Öğretmenler ; sanat faaliyetlerinin böylelikle hem ilgi çekeceğini hem de artarak çoğalacağını, Veliler ; çocukları için yapılan oldukça özverili bu çalışmanın olumlu sinyallerini aldıklarını, mutluluklarının gözlerinden okunduğunu, öğrenciler ise bu etkinliğin onlarda bir çok olumlu etkiler bıraktığını, çevrelerine bundan sonra daha dikkatli bakacaklarını, kazandıkları değerleri hiç unutmayacakları duygularını aktarmışlardır.

Bu tür etkinliklerin yararları konusunda velilere bilgilendirmeler yapılmıştır.Evlerinde, yaptıkları etkinliklerde çocuklarına destek olmanın, onlara kendine güvenmenin sağlayacağı birey olma yolunda güvenle adımlar atmalarını pekiştireceği yönünde ve en önemlilerinden birisi olarakta derslerinde başarı seviyelerinin yükseleceği söylenmiştir.Yaptıklarını paylaşmak ve organize olmak, toplumda kendini kanıtlamak adına geniş anlamda ülkemiz için yararlı ve yaratıcı bireyler olmalarına destek olacağı anlatılmıştır.

ONLARI MUTLU GÖRMEK HER ŞEYİN ÖTESİNDE EN BÜYÜK KAZANCIMIZ OLACAKTIR...

Mutluluklarını, heyecanlarını, görüşlerini aktaran Öğrencilere ait satırlar , Öğretmen ve velilerin görüşleri ekte yer almaktadır.

L-A

El emeği göz nuru çok güzel yaratıcı çalışmalar gördük.

İlgi çekici

yaratıcı

el yapımı

Değişik ve hayal ürünü çalışmalar

Bütün çalışmalar çok güzel olmuş.

Böyle güzel çalışmalarda bulunduğunuz için sizlere çok teşekkür ederim. Çocuklarımızın el yapımı yaratıcılığını keşf ettiniz. Her zaman başarılarınızın devamını diler böyle etkinliklerde bulunduğunuz için tekrar teşekkür ederiz.

Bu gün böyle bir etkinlikte bulunduğum için çok mutlu oldum.

Çok teşekkürler Nermin Hocam sizi çok seviyoruz. İyili varsa nice sizin sayenizde yavrularımızın becerileceğini görmüş olduk. Teşekürler.

Suzan Bırat

Böyle bir etkinlik hazırlayıp bize sunduğunuz için çok teşekkür ederim. Çocuklarımızı mutlu ettini; yeteneklerini sergilemelerine yardımcı oldunuz. Çok teşekkür ederim.

Kaan (Kaan Yılmaz) (Annesi)

FINAEE YILMAZ

Öğrencilerin yaratıcı duygularını sıklıkla çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Ve ayrıca bir sanat faaliyetiyle uğraşmaları özellikle bu doğal bir malzeme ile çalışma ise çocukların negatif enerjilerini atmalarına yardımcı olduğunu düşünüyorum.

Selvi
Selvi KAYA
Sanat Öğrt.

Nermin Hocam yine harikalar yaratmışsın. Bu çalışmalar bizim öğrencilerimizin de sanatsal etkinliklere ilgisini artıracak. Emeginize ve gereğinize sağlık...

Fatma
Fatma ÖZKAN
3-L Sınıf Öğretmeni

Nermin Hocam benim öğrencilerimde sanat duygusu sevgisi verdin teşekkürler.

Abdülkadir
2-i sınıf öğretmeni

Nermin Öğretmenim ve öğrencilerim, bu başarıyı tebrik ederim. Emeklerinize sağlık. Teşekkürler

S. Eda A. ÇINBAĞ
3/M Sınıf Öğretmeni

Velisi olduğum 4-E sınıfı öğrencisi kızım Nisa ÇELİK'in çok başarılı, dayanımlı, sosyal etkinliklere önem veren disiplinli öğretmeni Sn. Nermin ÖZÇELİK'e kızımın 1. Sınıftan 4. Sınıfı kadar vermiş olduğu bütün emeklerinden dolayı çok teşekkür eder, bundan sonraki öğretmenlik ve Ailevi yaşamında başarılar dilerim.

Nisa ÇELİK
4-E

Velisi
Müşüm ÇELİK.

Ben bu performanstan memnun kaldım. Çok eğlendim ve el becerileri de gelişmiş oldu. Hem eğlenildi hem de yapmayı istendim. eğlence hep böyle performans En eğlenceli bölümü böyle yapmayı eni kuruldu.

Melis Aydoğanlı

Melis

Sevgilerimle Melis

Seramik gelişmesi eğlenceli ve güzeldi
 Ben öğretmenime ve bize yardım eden-
 lene teşekkür ederim
 İrem Ünal

İzzet

~~İzzet~~
 Gösterdiğiniz emekler çok çok güzeldi
 Herinize sağlık. Özlem Ünal

İzzet

ÖĞRETMENİMİN DİZE BÖTÜDİK ŞEY YAPTIKLARINI İLİM
 ÇOK TEŞEKKÜR EDERİZ SİZİ ÇOK SEVİYORUZ
 SARIYE ERKOL

Bu güzel ve anlamlı bir günde bize davetiye göndererek
 bizi onurlandırdınız. Çocukların gözlerinde o güzel sevinç
 ve gururu gördükten sonra bir anne olarak çok gurur-
 landım. Saygılarımla Ueliniz Evrim Erdoğan

Evrim

	ADI-SOYADI	ÖĞRENCİLERİN SERAMİK SERGİSİ İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ
16	RABİA DAĞDELEN	
17	ZEYNEP YEŞİL <u>Yeşil</u>	Hem eğlenceli hemde öğretici bir etkinlik oldu. Bütün öğretmenlere teşekkür ederim.
18	YUSUF KAÇMAZ	
19	NAZLI CAN <u>Nazlı</u>	Hem eğlenceli hemde öğretici bir etkinlikti. Ve çok güzeldi.
20	Y.ARDA ÇAVUŞLU	
21	MELİS AYDOĞDU <u>Melis</u>	Eğlenceliydi, ben çok hoşuna gittim.
22	M.EMİN KELEŞ	
23	EMİRHAN PEKBAK	Çok sevindim çok eğlene dim
24	MUHAMMET ERKOL	Çok güzeldi ve çok beğendim.
25	ÇAĞATAY SELVİ	Çok süslü
26	KADİR FIRAT <u>Kadir</u>	Çok beğendim ve çok güzeldi

	ADI-SOYADI	ÖĞRENCİLERİN SERAMİK SERGİSİ İLE İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ
1	TUĞÇE YİĞİT	Çok güzeldi çok mutlu oldum
2	BÜŞRA KESEKLER	Sayıtlarım görünce çok sevindim
3	AYDIN ERKOL	
4	BERHAN ÜSTÜNDAĞ	Yaptıklarımı görünce çok çok aldığımı düşünüyordum
5	ÖMER YÜKSEL	
6	KAAN YILMAZ	Bu
7	ARDA YILMAZ	
8	BUKET ERDOĞAN <u>Buket</u>	Bu sergi çalışması güzeldi. <u>Buket</u>
9	NİSA ÇELİK	Sergi çok güzeldi. <u>Nisa</u>
10	SILA ÇEVİK <u>S.Cevik</u>	Çok güzel görüldü. Eğlenceliydi. Beğendim.
11	GÜVEN BALCI	
12	HÜSEYİN AKDOĞAN	
13	İREM ÜNAL <u>İrem</u>	Bu seramik çalışmamızın bu kadar güzel olduğunu düşünüyordum
14	MERT YILMAZ	Çok beğendim ve çok güzel
15	ONURCAN ÖZTÜRK	Çok beğendim ayrıca aydınlatıcı

Ek 3. T.C. Sincan Kaymakamlığı İlçe milli eğitim müdürlüğüne gönderilen veli görüşleri

Sincan Korkut Ata İlkokulu 4 E sınıfı öğrencileri ile yapılan kil uygulamalar ve sonrasında açılan seramik sergisi ile ilgili veliler T.C Sincan Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ALO 147 hattını arayarak etkinlikle ilgili sınıf Öğretmeni Nermin Özçelik hakkında ekte belgeleri yer alan görüşlerini bildirmişlerdir.

T.C.
SİNCAN KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 42294305-622-E.5686548
Konu: Alo 147 Başvurusu

03.06.2015

SİNCAN KORKUT ATA İLKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE
SİNCAN

Milli Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi Alo 147 hattına yapılan 4687756 nolu görüş-öneri başvurusu aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize rica ederim.

Halil YÜKSEL
Müdür a.
Şube Müdürü

4687756 GRUBA ATANDI Görüş - Öneri > Eğitim > Öğretmenlerin Memnuniyet

ANKARA SİNCAN KORKUT ATA İLKOKULU 4/E SINIFINDA ÖĞRENCİM OKUMAKTADIR. SINIF ÖĞRETMENİ (NERMİN ÖZÇELİK) ÖĞRENİM YILINDAN BU YANA ÖĞRENCİLERİMİZE GÖSTERMİŞ OLDUĞU TUTUM VE DAVRANIŞLARINDAN BU YANA TEŞEKKÜRLERİMİ İLETMEK İSTİYORUM.VERMİŞ OLDUĞU EĞİTİM VE SON OLARAK UYGULATTIĞI SERAMİK ÇALIŞMASINDAN DOLAYI ÖĞRENCİLERİMİZİ MUTLU ETTİĞİ İÇİN TEŞEKKÜRÜMÜN İLETİLMESİNİ TALEP EDİYORUM.

Kaydedildi

Tarih: 5.6.2015
Sayı: 552

Ayrıntılı bilgi için: M. ÜLGER Memur
e-posta: sincanbasinyayin06@gmail.com.tr

Tel: (0 312) 269 5446-47
Faks: (0 312) 270 29 71

T.C.
SİNCAN KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 42294305-622-E.5723946
Konu: Alo 147 Başvurusu

04.06.2015

KORKUT ATA İLKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE
SİNCAN

Milli Eğitim Bakanlığı İletişim Merkezi Alo 147 hattına yapılan 4691955 nolu görüş-öneri başvurusu aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinize rica ederim.

Halil YÜKSEL
Müdür a.
Sube Müdürü

4691955 GRUBA ATANDI Görüş - Öneri > Eğitim > Öğretmenden Memnuniyet
ANKARA SİNCAN İLÇESİNDE BULUNAN KORKUT ATA İLKÖĞRETİM OKULU 4.E SINIFI
ÖĞRENCİ VELİSİYİM SINIF ÖĞRETMENİ NERMİN ÖZCELİKİN VERMİŞ OLDUĞU EĞİTİMDEN
ÇOK MEMNUN KALDIĞIMIZDAN DSOLAYI KENDİSİNE TEŞEKKÜRLERİMİZİ BİLDİRMEK VE
BAŞARILARININ DAVAMINI DİLEYEREK GEREĞİNİN YAPILMASINI TALEP EDİYORUM

Ayrıntılı bilgi için: M. ÜLGER Memur
e-posta: sincanbasinyayin06@gmail.com.tr

Tel: (0 312) 269 54-6-47
Faks: (0 312) 270 29 71

KAYNAKÇA

- Apaydın, T.** (1992). "*Okullarımızda Sanat Eğitimi.*" *Cumhuriyet Gazetesi* 4: 13.
- Aral, N.** (1999). "*Sanat Eğitimi-Yaratıcılık Etkileşimi.*" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 15.15.
- Arcasoy, A.** (1983). *Seramik Teknolojisi*, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Anasanat Dalı Yayınları No :2, Ankara.
- Aykaç, N.** (2009). *Öğretme Ve Öğrenme Sürecinde Aktif Öğretim Yöntemleri*, Ankara.
- Aydın, S. And Ali Osman A.** (2009). "*İşbirlikli Öğrenmeyle Görsel Sanatlar Dersini İşlemenin Öğrencilerin Başarısına Ve Öğrenilenlerin Kalıcılığına Etkisi.*" Dicle University Journal Of Ziya Gokalp Education Faculty 13.
- Avşaroğlu, A.** (1970). *Eğitim Sorunlarımız*, Ege Matbaası, Ankara.
- Cüceloğlu, D.** (1991). *İnsan Ve Davranışı, Psikolojinin Tanımı*, Remzi Kitabevi.
- Erden, M., Akman, Y.** (1995). *Eğitim Psikolojisi*, Arkadaş Kitabevi, Ankara.
- Etike, S.** (1995). *Sanat Eğitimi Yazıları*, İlke Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Erinç, Sıtkı M.** (1995). *Kültür Sanat Sanat Kültür.*
- Erinç, Sıtkı M.** (1998). *Sanat Psikolojisine Giriş*, Ankara.
- Erinç, Sıtkı M.** (2004). *Sanatın Boyutları*, Kasım.
- Erinç, Sıtkı M.** (2008). *Toplum Ve İnsan*, Mart.
- Erinç, Sıtkı M.** (1995). *Sanatın Boyutları*, Çınar Yayınları, İstanbul,
- Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi**, 1-2-3.Cilt.
- Genç, A., Sipahioğlu, A.** (1990). *Görsel Algılama 'Sanatta Yaratıcı Süreç'*, Sergi Yayınevi, İzmir.
- Güvenç, B.** (1984). *İnsan Ve Kültür*, Remzi Kitabevi, İstanbul,

- Genç, A., Sipahioğlu,A.** (1990). *Görsel Algulama, Sanatta Yaratıcı Süreç*, Sergi Yayınevi, İzmir.
- Çakır İ., Çakır A.** (1994). "*Üniversitelerde Sanat Eğitiminin Gerekliliği.*"
- Çakır İ., Ayşe Ç.** (1998). "*Çağdaş İnsan Ve Sanat Eğitimi.*"
- Mercin, L., Ali Osman A.** (2007). "*Birey Ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği.*" Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi 9: 14-20.
- Özdoğan, B., Mağden, D., Çok, F., Okvuran, A.,** (2002). *Diğ. Ailede Sanat Eğitimi. Ailede Eğitim Ve Sorunları, 2001 Yılı Aile Raporu. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayını.185 .(Üak-Eserlerde C2/1 'De Gösterilmiştir)*
- Okvuran, Ayşe.** (1993). *Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri Ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi.* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. (Yüksek Lisans Tezi) (Www.Scholar.Google.Com)
- Read, H.** (1981). *Sanat Ve Toplum, (Çeviren Selçuk Mülayim)* Ümran Yayınları, Ankara.
- Sönmez, V.** (1993). *Eğitim Felsefesi*, Adım Yayıncılık, Ankara.
- San, İ.** (1985). *Sanat Ve Eğitim*, Ankara.
- San, İ.** (1983). *Sanat Eğitimi Kuramları*, Tan Yayınları, Ankara.
- San, İ.** (1979). *Sanatsal Yaratma, Çocukta Yaratıcılık*, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara.
- Üstündağ, T.** (2011). *Yaratıcılığa Yolculuk*, Ekim.
- Türe, N.** (2007). *Eğitim Ve Öğretimde Bir Araç Olarak Görsel Sanatlar Eğitiminin Öğrencilere Sağladığı Katkılar.* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türkiye'de Güzel Sanatlar Eğitimi,** (1982). *T.C Meb, Milli Eğitim Yüksek Danışma Kurulu Raporu*, Ankara.
- Türkiye'de Güzel Sanatlar Eğitimi,** (1983). *Türkiye'deki Güzel Sanatlar Eğitiminin Gelişmesine Yönelik Öneriler*, Çalışma Grubu Raporu, Ankara.

Terwiel, Dizdar, C. (1999). *Okul Öncesi Seramik Eğitiminde Bir Malzeme Olarak Kilin Yeri*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (elektronik kitap).

Turani, A. (1968). *Sanat Terimleri Sözlüğü*, Toplum Yayınları,Ankara.

Türkçe Sözlük, (1974). *TDK Yayınları,sayı :403*, Bilgi Basımevi (6.basım) Ankara.

Yetkin, Suut K. (1979). *Estetik ve Ana Sorunları*, İstanbul.

Yetkin, Suut K. (1962). *Sanat Meseleleri*, İstanbul.